

Saksprotokoll i fylkestinget - 11.12.2018

Roald Kvamme (A) sette på vegne av A, Krf, Sp og SV fram slikt forslag:

Fylkesbudsjett 2019, Økonomiplan 2019-2022

Partia Ap, KrF, Sp og SV legg med dette fram endringar til rådmannen sitt budsjettframlegg for 2019.

Hordaland fylkeskommune har ein krevjande økonomisk situasjon og inntektene frå staten syner ein nedgang for andre året på rad. Budsjettforslaget er stramt og følgjer opp målsettinga om god økonomisk styring og auka nedbetaling av gjeld. Samstundes er det utfordringar innan alle tenesteområde som treng auka satsing og samarbeidspartia legg difor opp til ein forsiktig vekst på nokre utvalde tiltak. Samarbeidspartia legg fram endringar og omprioriteringar på rådmannen sit forslag til fylkesbudsjett på til saman 178 150 000 kr. Det er auka satsing på:

- Klima- og miljøtiltak, næringsutvikling og fornybarsatsing
- Styrka kollektivtilbod
- Opplæring og helse
- Trygge skuleveggar og vegvedlikehald
- Gode kulturtilbod

Endringane skal medverka til å nå regionale og nasjonale målsettingar og sikra gode føreseielege tenester til innbyggjarane. Fylkeskommunen skal vera ein pådrivar i arbeidet med å redusera klimagassutslepp i nært samarbeide med staten, kommunane, næringsliv, forskings- og utdanningsinstitusjonar og partane i arbeidslivet. Hordaland fylke si satsinga på elektrifisering av ferjene har hausta nasjonal og internasjonal merksemd og skapt store positive ringverknader for verftsindustrien og rederia.

Det mest effektive klimatiltaket er å få fleire til å reisa kollektivt. Rimelege reiser, utbygging av bybana og auka satsing på fleire buss- og baneavgangar har gjeve rekordvekst i talet på kollektivreisande i Hordaland. Auken syner at det no er nær 70 000 000 kollektivreisande i året. Det er innført nye takstsoner som gjer det svært rimeleg å reisa kollektivt i heile fylket. Fleirtalet i fylkestinget vil halda fram denne satsinga i neste års budsjett med nye kutt i prisane, auka rutetilbod og midlar til å sikra betre korrespondanse mellom båt og buss. Det vert skjerp krav om elektrifisering og bruk av fornybart drivstoff for bussparken og tilskot til elektrifisering av ferja Valestrand-Breistein.

Arbeidslivet er i stor omstilling noko som krev meir satsing på fleire områder. Vi treng meir ressursar til forskning og næringsutvikling. Tilbodet innan etter- og vidareutdanning må styrkjast. I tillegg må det leggjast betre til rette for digitalisering gjennom utbygging av breiband. Trass i desse utfordringane har stortinget gjort store kutt i verkemidla til omstillingsarbeidet. Fylkestinget vil gjennom budsjettet styrkja rolla som regional utviklar og sikra tilskot til omstilling og utvikling av fornybare energiløysingar og grøn næringsutvikling gjennom øyremerka søkbare midlar.

For fyrste gong vert det dokumentert at fråfallet i den vidaregåande skulen går ned, dette er svært gledeleg. Fleire elevar fullfører vidaregåande utdanning, yrkesfaga styrkjer si rolle og det vert oppretta fleire lærekontraktar. Fleire av ungdomane som fell ut av utdanningsløpet tar imot tilbod om anna aktivitet, som ved Hyssingen produksjonsskule.

Produksjonsskuletilbodet skal det kommande året utvidast og etablerast i eit nytt tilrettelagt tilbod, på Hjeltnes i Ulvik. Målsettinga er at alle elevar som fell frå skal kontaktast og få tilbod om alternativt aktivitet. Dette målet er i ferd med å verta nådd.

Det er opna nye skular på Voss og Tertnes i Bergen og det er fullført store moderniseringsprosjekt ved Katedralskulen og Odda Vidaregåande skule. Bygging av ny vidaregåande skule i Åsane er starta opp og vert opna i 2020. Fylkestinget vil tilføre auka ressursar for å halda fram den gode utviklinga innan opplæring, gode helseførebyggjande tiltak og sikra eit godt tannhelsetilbod i alle deler av fylket.

Grunnfinansieringa for skulane vert styrka. Det vert auka midlar til spesialundervisning, det vert også sett av ein søkbar pott til opplæringsmidlar for yrkesfag. Det helseførebyggjande arbeidet vert styrka gjennom tilbod om meningokokk-vaksine for alle elevar i vidaregåande skulen. Det vellukka tilbodet om skulefrukost vert forsterka.

Trygge og framkommelege vegar med god standard er avgjerande for å sikra vekst og utvikling i alle deler av fylket. Fylkestinget vil gjennom budsjettet styrkja satsinga på trygge skulevegar, til vedlikehald og til dekkelegging. Fylkestinget er uroa over manglande løyvingar i statsbudsjettet til å styrkja vedlikehald, rassikring og fornying av fylkesvegnettet. I tillegg kjem det stor kostnadsvekst i drifta av ferje- og båtsamband. Fylkestinget vil ta initiativ til eit breitt samarbeida lokalt og nasjonalt for å påverka den nasjonale samferdselspolitikken slik at løyvingane til fylkesvegnettet vert betydeleg auka i åra som kjem.

Fylkestinget vil ta nye steg i arbeidet med å styrkja det frivilljuge organisasjonslivet, idretten, kulturinstitusjonane og den profesjonelle scenekunsten. Det er gjort betydelege løft mellom anna med satsing på Hordaland teater, ny scene for Carte Blanche og idrettssatsinga gjennom Campus Bergen. Fylkestinget vil medverka til å sikra gode fritids- og idrettstilbod og eit breitt kulturtilbod i heile fylket. Det gode samarbeidet med dei profesjonelle institusjonane skal styrkjast og fylkeskommunen skal vera ein god samarbeidspartnar for heile det frivilljuge organisasjonslivet.

Fylkestinget vil halda fram arbeidet med omstilling og fornying av fylkeskommunen i nært samarbeid med tilsette, tillitsvalde og samarbeidspartnarar. Sjukefråværet går ned og det skal framleis vera ei prioritert satsing. Arbeidet for meir likestilling og likeløn skal styrkjast og det skal leggjast til rette for at dei som ynskjer det skal få tilbod om auka stillingsprosent. Fylkeskommunen skal ha ein offensiv innkjøpspolitikk som set klare krav til leverandørar og samarbeidspartnarar, om klima og miljø, restriksjonar på bruk av innleie og til løns- og arbeidsvilkår i samsvar med det ein har i landsomfattande tariffavtarar.

Hordaland skal vera eit godt fylke å bu i for alle. Dette gjelder også for dei som fell utanfor det ordinære hjelpeapparatet og ikkje får grunnleggjande helsehjelp eller tilstrekkeleg med mat. Fylkestinget ser denne utfordringa og vil gjennom løyvingane i budsjettet anerkjenne det gode arbeidet som vert gjort av frivilljuge helsearbeidarar gjennom «Helsehjelp for papirløse» og tilboda i regi av Robin Hood huset.

Budsjettet for 2019 og økonomiplanen 2020-2022 vil styrkja arbeidet med å skapa ei trygg og berekraftig utvikling og sikra gode tenestetilbod for innbyggjarane i eit førebyggjande og helsefremjande perspektiv.

Auka aktivitet og drift

Samferdsel

Trygg skuleveg og punktutbetring

Fylkestinget aukar løyvingane til vedlikehald og til mindre investeringar på vegnettet såkalla «punktutbetring» for å medverka til tryggare skulevegar og til meir satsing på samarbeidsprosjektet «Hjertesone» saman med Trygg Trafikk og kommunane. I tillegg skal løyvinga gje oppstart for trafikksikringstiltak i Kvamsbrekka i Lindås, Langhøyane på Radøy og Matre bru i Kvinnherad.

Auka dekkelegging

Vedlikehaldsetterslepet og manglande midlar til asfaltering er svært utfordrande difor er det heilt naudsynt å auka tilskotet til asfaltering. Fylkestinget sine påplussingar vil gje betydeleg meir midlar til asfalt og sikra trygare vegar for dei reisande.

Auke dekkelegging	45 000 000
Trygg skuleveg og punktutbetring, søkbar pott	42 000 000
	87 000 000

Kollektiv

Fylkestinget legg til rette for at fleire skal nytta kollektive reisemåtar gjennom auka ruteproduksjon på bybane, båt og buss. Det vert takstfrys på periodebillett barn, takstfrys på periodebillett ungdom, billegare periodebillett student, billegare periodebillett vaksne, gratis for born opp til 6 år - dette gjeld ikkje reiser med

skuleskyss. Aldersgrensa for barnebillett vert auka til 18 år og prisen på periodekort for honnørreisande vert sett ned .

Båtsambanda Rekstern-Våge-Os og båtsambandet i Ølen vert vidareført og det vert ingen kutt i rutetilbodet Askøy-Bergen. Ferjetilbodet i Hordaland vert vidareført.

Kollektiv	
Auka ruteproduksjon på Bybanen/buss BERGEN	10 000 000
Gratis å reise kollektivt med born opp til 6 år	800 000
Takstfrys periodebillett barn (385 til 365)	500 000
Takstfrys periodebillett ungdom (385 til 365)	4 000 000
Reduksjon periodebillett student (frå 500 til 460)	3 700 000
Reduksjon periodebillett voksen (frå 830 til 780)	17 700 000
Reduksjon periodebillett honnør (50 % av voksen)	500 000
Barnebillett til 18år	1 800 000
Betre korrespondanse mellom buss, ferge og båt	1 000 000
Vidareføring av sambandet Rekstern-Våge-Os	1 850 000
Askøybåten, ingen kutt i ruteavganger	1 500 000
Takstharmonisering Buss/Båt/Tog	3 000 000
Kvandal-Utne, sommarrute vert oppretthalden	3 000 000
Båtrute Ølen	1 450 000
Total sum	50 800 000

Klima- og Miljø, næringsutvikling og fornybarsatsing

Regional utvikling og omstilling er ei sentral oppgåve for fylkeskommunen. Stortinget har kuttet dramatisk i overføringane til næringsutvikling og nyskaping. Dersom dette kuttet ikkje vert kompensert, vil det få store negative konsekvensar for omstilling og nyskaping i Hordaland. Samarbeidspartia løyver 10 000 000 millionar til dette arbeidet. Midlane skal fordelast etter søknad og nyttast til næringsutviklings prosjekter med fokus på fornybarsatsing, ei satsing som kan redusere klimautslapp og andre tiltak innan det «grøne» skiftet.

Plastopprydding i kystsona og vassdrag er eit viktig miljøtiltak. Dette har fått stor merksemd og skapt mykje engasjement. Fylkestinget vil følgja opp det gode arbeidet og set av ekstra midlar til dette formålet. Midlane vert fordelt etter same modell som i 2018.

Ferja mellom Breistein og Valestrand får eit tilskot til arbeidet med elektrifisering av ferja. Fylkestinget vil med dette uttrykkja støtte til det sterke engasjementet for å vidareutvikla og behalda dette ferjetilbodet.

Energi Vestland er namnet på eit nytt initiativ frå medlemsbedriftene i HOG energi. Målsettinga med det nye nettverket er å styrkja samarbeidet mellom kommunar, fylket, partane i arbeidslivet, forskings- og utdanningsinstitusjonar om energi- og fornybarsatsing.

Næringsutvikling, fornybarsatsing, søkbare midler	10 000 000
Plastoppyrning	1 000 000
Breistein Valestrand Prosjektstøtte elektrifisering	850 000
Energi Vestland	350 000
Sum	12 200 000

Opplæring og helse

Dei gode arbeidet som vert utført i den vidaregåande skule og satsinga på førebyggjande helsetiltak har gjeve svært gode resultat. Fylkestinget vil gjennom auka tilskot leggja til rette for ei enda betre satsing i året som kjem. Det vert ei samla pakke til ulike formål på til saman 22 300 000.

Grunnfinansiering av den vidaregåande skulen vert styrka med 9 000 000 kr . Det har vore fleire år med streng prioritering og tilskotet vil medverka til eit styrka tilbod.

Utstyr til yrkesfag vert vidareført som ein søkbar pott på 4 000 000kr. Det er eit stort behov for oppgradering av opplæringsutstyr. Erfaringane er gode med eit søkbart tilskot, som vert fordelt etter behov.

Ekstern spesialundervisning får eit auka tilskot på 2 100 000 kr. Tilskotet skal sikra at alle som treng ekstra tilpassing av undervisninga, får eit godt tilbod.

Skulefrukost er etablert som tilbod på alle skular. Samarbeidspartia legg inn ekstra løyving for å sikra god kvalitet og styrking av tilbodet.

Meningokokkvaksine for alle elevar er eit førebyggjande helsetiltak som vert innført i 2019, tiltaket har ein kostnad på 3 000 000 kr. Ordninga skal omfatta alle elevar i den vidaregåande skulen. Tilbodet vert gjeve til elevar på alle trinn som ikkje har tatt vaksinen i 2019. Deretter får alle elevar dette tilbodet når dei starta i 1. klasse på vidaregåande skule.

For Manger folkehøgskule sikra fleirtalet vidare drift i 2019, skulen får auka tilskotet med 600 000. Dette sikrar eit tilbod som er svært viktig for musikk- og brassbandmiljøet i heile fylket.

Vil Vite får eit auka tilskot på 500 000 kr.

Fagbrev for vaksne skal verta tilbydd fleire -og samarbeidet med vaksenopplæringsorganisasjonane skal styrkast. Det er ei stor utfordring at mange vaksne ufaglærte arbeidstakarar ikkje har høve til å ta del i etter- og vidareutdanningstilbod. Gjennom betre tilrettelegging og nærare samarbeid med verksemder og tilsette i privat og offentleg sektor, vil fleire kunna ta del i gode etter- og vidareutdanningstilbod. Fylkestinget vil setja av 300 000 til eit prosjekt som skal styrkja tilbodet innan etter- og vidareutdanning. Ein ynskjer i dette prosjektet å invitara partane i arbeidslivet og Vaksenopplæringsforbundet med i gjennomføringa.

Satsing på Havrom. Fagskulen i Hordaland får 300 000 ekstra til arbeidet med å utvikla nye studietilbod som skal tilby næringslivet ny kompetanse innan denne viktige sektoren.

Helsehjelp for papirlause er eit tilbod drive av friviljug helsepersonell. Dei gjev livsviktig helsehjelp til ei utsett gruppe som er utan formelle rettar, dei treng vår solidaritet og støtte.

Robin Hood Huset er også eit tilbod for utsette grupper og dei får ei løyving på 200 000

OPPLÆRING OG HELSE	
Grunnfinansiering av skulane	9 000 000
Søkbar pott, utstyr yrkesfag	4 000 000
Ekstern spesialundervisning	2 100 000
Skulefrukost	2 000 000
Meningokokkvaksine for alle for	3 000 000
Manger folkehøgskule	600 000
Vilvite	500 000
Etter- og viderutdanning – tiltak som kan sikra vaksne fagbrev	300 000
Havrom, tilskot til ny satsing for fagskoletilbod	300 000
Helsesenter for papirlause	300 000
Robin Hood-huset	200 000

Kultur

Eit godt budsjettforslag for kultur, idrett og det frivillige organisasjonslivet vert styrka ytterlegare gjennom fylkestinget sine samla påplussingar med 5 850 000. I tillegg vert auka tilskot til Rafto, Kirkens SOS, FFO og til årlig minnemarkeringen for trafikkoftre «Ettertankens dag» dekkja innanfor ordinær budsjetttramme for «Ymse tilskot».

Konsolidering Museum Vest og Bergen sjøfartsmuseum. Det er svært viktig med gode og hensiktsmessige museumskonsolideringar, og såleis gledeleg at museum vest og Bergen sjøfartsmuseum har gjort vedtak om konsolidering. Det blir lagt inn ei styrking til dette arbeidet på 1 million kroner. Fylkesrådmannen har foreslått 300.000 til ein fartøyvernkoordinator hos Museum vest. Denne summen vert trekt ut att, men om museet vil prioritera noko av auken slik er dette deira vurdering.

Kode og Bymuseet i Bergen. Vi er stolte over arbeidet musea i fylket vårt gjer, og gler oss over gode resultat med knappe rammer. Det er lagt inn ei styrking til både Kode og bymuseet i Bergen på 500.000 kroner.

Fyllingsdalen teater har i mange år vore ein regional talentutviklar innan teater, film og Circus. Gjennom sin eigen modell operera dei i skjæringspunktet mellom amatørfeltet og det profesjonelle, og gjer mange barn og unge ein unik arena for utfolding og læring. Det er lagt inn ei styrking på 200.000 for å bidra til å bygge opp under dette arbeidet.

Espeland Fangeleir, Bullahuset og Fjellberg gamle prestegard. I staden for å opprette ein ny tilskotsordning for regionale og nasjonale kulturminne siste året før fylkessamanslåinga vil Espeland Fangeleir, Bullahuset og Fjellberg gamle prestegard bli ståande i budsjettet. Nye og noverande tilskotsordningar må vurderast samla i den nye fylkeskommunen.

Rosendal kammermusikkfestival ved Baroniet i Rosendal er ein intimfestival som strekke seg over en langhelg i august månad. Festivalen starta opp i 2016 og er eit eksempel på eit vellukka samarbeid mellom profesjonelle og Baroniet som gjev gode synergiar til lokalt kulturliv. For å støtte opp om vidareutvikling av festivalen, bidrar fylket med kr. 300.000.

Det akademiske kvarter var i utgangspunktet støtta med 100.000 men teke ut av rådmannens framlegg. I staden vert tilskotet lagt inn att og auka til 200.000. I tillegg til å vera kulturhus for studentane er Det

akademiske kvarter også nytta av svært mange andre i byen, med tilbod om eit vell av ulike konsertar, debattar og liknande. Dei er mellom anna ein viktig scene for artistar i startgropa.

Bergen Døvesenter (BDS) får eit tilskot på 300.000 kroner til. BDS har regionale funksjonar knytt til døvekulturen. Senteret arbeider aktivt både med kulturformidling, opplæring og med kulturelt mangfald. Det er difor naturleg å støtte BDS sitt arbeid inn imot og i det nye vestlandsfylket.

Riksjubileum for Kristenretten. Fylkestinget har tidlegare vedtatt å støtte opp om arbeidet med eit riksjubileum for 1000-årsjubileet for Kristenretten i 2024 på Moster amfi. Fylkesrådmannen har foreslått 100.000 kroner til dette i 2019. Dette blir styrka med ytterlegare 100.000 kroner slik at totalsum vert 200.000 kroner.

Vestnorsk kulturakademi på Voss er eit undervisningssenter og eit regionalt senter for kulturbasert næringsutvikling basert på handlingsboren kunnskap. Bygningssenteret ved Vestnorsk kulturakademi tek på seg oppdrag innan restaurering av bygg med kulturhistorisk verdi og vert støtta med kr. 100.000.

Stiftinga Statsraad Lehmkuhl har ei stor oppgåve i å sørge for at skipet er i god stand og godt rusta til dei aktivitetane som til ein kvar tid går føre seg. Det er høgt fokus på bærekraft og modernisering, mellom anna gjennom installasjon av batteri til bruk inn og ut frå kai. Store utgifter dei seinare år gjer at det blir løyva 1,3 millionar som ein eingongssum i 2019, i tillegg til ordinært driftstilskot.

Kup Midlar, barne- og ungdomsorganisasjonar og historielag. Fylkestinget fjerna nedtrekk i tilskot til Kup Midlar, barne- og ungdomsorganisasjonar og historielag. Desse vert lagt inn igjen.

Friluftsliv og fysisk aktivitet er viktig for å sikre god folkehelse. Fleirtalspartia ynskjer å styrkje folkehelsearbeidet ved å leggje tilhøve til rette for meir friluftsliv og aukar difor tilskotet til Friluftslivets ferdselsårer med 150 000.

KULTUR OG IDRETT	
Espeland fangeleir	350 000
Bullahuset	200 000
Fjellberg gamle prestegard	250 000
Rosendal kammermusikkfestival	300 000
Det akademiske kvarter	200 000
KODE	500 000
Fyllingsdalen teater	200 000
Bymuseet	500 000
Døvesenter	300 000
Moster amfi	100 000
Museum Vest - konsolidering	1 000 000
Friluftsliv (følges opp med verbalpunkt)	150 000
Kup-midlar	100 000
Tilskot barne- og ungdomsorg	200 000
Tilskot til historielag	100 000

Vestnorsk kulturakademi	100 000
Statsraad Lemkuhl	1 300 000
Total sum	5 850 000

Auka tilskot til Rafto, Kirkens SOS, FFO og til årlig minnemarkeringen for trafikkoftre «Ettertankens dag» vert dekkja innanfor ordinær budsjetttramme for ymse tilskudd til saman 235 000 kr. Restsum i ordninga ber fylkestinget om at rådmannen lyser ut i januar 2019.

Ymse tilskot (auke innanfor avsett ramme)	
Rafto	75 000
Kirkens SOS engangssum. Jubileumsgave 2019	40 000
FFO	70 000
Minnemarkering, "Ettertankens dag"	50 000

Saldering

Det er henta 60 millionar frå Havbruksfondet desse midlane er ekstraordinære inntekter i 2018 og skal - gitt eit positivt driftsresultat, ikkje inngå i det ordinære driftsresultatet.

	2019
Udisponert i rådmannen sitt budsjettframlegg	-15 000 000
Konsulentbruk	-3 000 000
Nedtrekk administrasjon generelt	-5 000 000
Driftsfinansiert investering	-21 800 000
Redusert avdrag, lån	-29 000 000
Auka skatteanslag	-5 000 000
Auka kollektivinntekter som følge av fleire reisande	-8 000 000
Økte billettkontroller skal dekkjes innan budsjetttrammen	-7 000 000
Ny tilskotsordning for regionale og nasjonale kulturminne	-800 000
Hordaland kunstsenter	-350 000
Fartøyvernkonsulent	-300 000
Redusert ekstraløyving (region)	-4 000 000
Disponering overskot 2017	-3 085 000
Konsesjonskraft	-10 000 000
Disposisjonsfond (Havbruksfondet m.m.)	-65 815 000
Total sum	-178 150 000

Verbalpunkt**Disponering av overskot i 2018**

Ved disponering av overskot for 2018 vil fylkestinget vurdere ytterlegare nedbetaling av gjeld utover handlingsregelen.

Kutt i klimautslepp og meir satsing på fornybar energi

Hordaland Fylkeskommune er føregangsfylke i overgangen til fossilfrie energiløysingar. Hordaland sine miljøkrav i buss- og ferjeandbod utløyser stor innovasjon i næringslivet, og det styrkjer Landet/Vestlandet sin verdslaiande posisjon i marin -fossilfri teknologi.

Fylkestinget ber fylkesrådmannen fremja ei sak om korleis Hordaland fylke som regional utviklingsaktør kan medverka til eit breitt samarbeid nasjonalt og lokalt med kommunar, næringsliv og interesseorganisasjonar om styrka finansiering av tiltak som kan gje reduksjon i klimautslepp gjennom auka bruk og produksjon av fornybar energi her under biogass, hydrogen.

Internasjonalt samarbeid og klimautfordringar

Hordaland fylkeskommune deltar i fleire internasjonale fora gjennom Nordsjøsamrådet og medlemskap i CPMR. Klimautfordringane og satsing på grøn teknologi og auka bruk av fornybar energi er sentrale satsingsområde i det internasjonale arbeidet og i ei rekkje andre samarbeidsprosjekt innan næringsutvikling og forskning som fylkeskommunen er involvert i. Fylkestinget ber fylkesrådmannen leggja fram ei sak på korleis ein kan styrkje samhandlinga mellom strategi for internasjonalt arbeid, regionalt forskingsfond og andre samarbeidsprosjektet knytte til eksempelvis miljøprosjektet, energisamarbeid og grøn næringsutvikling.

Kutt i klimagassutslepp frå oppdrettsanlegg

Fylkestinget ber om at det vert stilt krav om nullutslepp av klimagassar eller bruk av fornybart berekraftig drivstoff for alle nye anlegg.

Klimavenlege tenestereiser

Fylkestinget ser at tenestereiser med fly er ei kjelde til utslepp av klimagassar. Fylkestinget vil oppmoda politikarar og tilsette i fylkeskommunen til å nytta seg av tog på reiser til Oslo for å redusere talet på flyreiser. Videokonferansar bør og takast meir i bruk både av politikarar og tilsette.

Strekninga Vågsbotn - Klauvaneset

Trafikkbelastninga på strekninga Vågsbotn-Klauvaneset har fått eit omfang som skapar store køproblemer med aukande fåre for ulykker med personskader og tap av liv. Fylkestinget ber fylkesordføraren ta initiativ til eit møte med samferdselsdepartementet, SVV, Bergen kommune og kommunane i Nordhordland for å få fram konkrete løysingar som kan sikra raskare framdrift av planlegging og betring av vegen mellom Vågsbotn og Klauvaneset.

Nasjonal plan for satsing på fylkesvegane

Hordaland vil arbeide for at det vert utarbeidd ein heilskapleg, nasjonal plan, for opprusting og skredsikring av fylkesvegane med høg og middels skredfaktor. Planen må leggjast fram ved første rullering av NTP, med ei tidsramme for gjennomføring på 12 år. Hordaland Fylkeskommune skal ta initiativ til ei nasjonal samling for fylkeskommunar og interesseorganisasjonar der tema skal vera status og utfordringar for fylkesvegnettet etter reforma i 2010. Manglande ressursar til vedlikehald og fornying av fylkesvegnettet er ei nasjonal utfordring som må løysast gjennom ein nasjonal handlingsplan som vert finansiert med ekstraordinære midlar.

Gratis å ta med sykkel på båtsambanda

Fylkestinget ber Skyss leggja til rette for at det skal bli gratis og ta med sykkel på båt slik at det vert enklare å kombinera båtreise med bruk av sykkel.

Fritak for bompengar

Fylkestinget vil utgreia fritak/rabatt for bompengar for hydrogenbilar, utsleppsfrie varebilar og lastebilar. Det kan opprettast ein klimaklasse, det vil sei differensiert fritak for bioetanol- og biogass-, samt ladbare hybrid-lastebilar.

Oppfølging av samarbeidsprosjekt i Nordhordland

Samarbeidet mellom skulane og næringslivet i Nordhordland er historisk godt og Nordhordland Næringslag og Regionrådet er godt samkøyrde på å finna nye løysingar på utfordringar knytt til vidaregåande utdanning og fagopplæring. Regionen er i ferd med å få på plass eit prosjekt som skal gje elevar innan yrkesfag ein læreplassgaranti. Dette vi styrkja yrkesfaga og medverka til auka rekruttering av fagarbeidarar. Samarbeidet mellom næringsliv og vidaregåande skular vert tettare og meir av praksisopplæringa kan gjerast ute i verksemdene. Fleirtalspartia vil be fylkesrådmannen følgja opp samarbeidsprosjektet og at det vidare arbeidet med samarbeidsprosjektet vert kopla til arbeidet med planlegging av nye vidaregåande skular i regionen og at ein startar dette allereie i 2019.

Klasseoppfylling

For å sikre god ressursutnytting er det viktig med god klasseoppfylling. Normalt vil klassar med lågare oppfylling enn 85 % ikkje starta opp. Ap, KrF, Sp og SV meiner likevel at ein kan omgå oppfyllingskravet på 85 % dersom distriktspolitiske eller faglege høve ligg til rette for dette.

Fagopplæring

Fylkestinget ber om at Hordaland Fylkeskommune saman med opplæringskontora syta for at det vert gjennomført bedriftsbesøk tidleg i opplæringsperioden slik at eventuelle manglar knytt til arbeidsmiljø, lønn eller opplæringsplan kan rettast opp tidleg. Dette arbeidet kan koordinerast med partane i arbeidslivet, lærlingombodet, opplæringskontora og andre aktørar som har kontakt med lærebedriftene.

Samarbeid skule næringsliv

Fylkestinget ønskjer å vidareføra det gode samarbeidet ein har mellom skule og næringsliv, der ein kan utnytta opplæringsutstyr på ein betre måte og samarbeide om investeringar og innkjøp.

Heiltidskultur

Fylkestinget meiner at heile stillingar skal vera hovudregelen og vil at arbeidet med å auka talet på heile stillingar skal intensiverast. Fylkesrådmannen vert beden om å koma attende med sak.

	Inntekter	Utgifter
Rådmannen sitt budsjettframlegg vert vedteke med desse endringane		
Drift		
KVA	2019	2019
Udisponert		
Udisponert i rådmannen sitt budsjettframlegg	-15 000 000	
ØKONOMI OG ORGANISASJON		
Konsulentbruk	-3 000 000	
Nedtrekk administrasjon generelt (Utsette planer og diverse, følges opp med verbalpunkt)	-5 000 000	
Driftsfinansiert investering	-21 800 000	
Redusert avdrag, lån	-29 000 000	
Auka skatteanslag	-5 000 000	
OPPLÆRING OG HELSE		
Manger folkehøgskule		600 000
Vilvite		500 000
Etter- og viderutdanning – omstilling med særskilt satsing på tiltak som kan sikra vaksne fagbrev		300 000
Havrom, fagskole		300 000
Ekstern spesialundervisning		2 100 000
Grunnfinansiering av skulane		9 000 000

Helsesenter for papirlause		300 000
Robin Hood-huset		200 000
Søkbar pott, utstyr yrkesfag		4 000 000
Skulefrukost		2 000 000
Helseforebygging, Meningekokkvaksine for alle for 1. og 2. klasse, omlegging slik at 1. klasse får årlig		3 000 000
MILJØ OG SAMFERDSEL		
Auka kollektivinntekter som følge av fleire reisande	-8 000 000	
Trygg skuleveg og punktutbetring søkbar pott (kvamsbrekko, Langhøyane, Matre bru (Kvinnherad) og hjertesone)		42 000 000
Auka ruteproduksjon på Bybanen/buss BERGEN (Følges opp med verbalpunkt)		10 000 000
Plastopprydning, søkbar pott		1 000 000
Gratis å ta med sykkel på båtutene (innenfor rammen)		
Gratis å reise kollektivt med born opp til 6 år		800 000
Takstfrys periodebillett barn (385 til 365)		500 000
Takstfrys periodebillett ungdom (385 til 365)		4 000 000
Reduksjon periodebillett student (frå 500 til 460)		3 700 000
Reduksjon periodebillett voksen (frå 830 til 780)		17 700 000
Reduksjon periodebillett honnør (50 % av voksen)		500 000
Barnebillett til 18år		1 800 000
Betre korrespondanse mellom buss, ferge og båt (Følges opp med verbalpunkt)		1 000 000
Vidareføring av sambandet Rekstern-Våge-Os		1 850 000
Energi Vestland		350 000
Askøybåten, ingen kutt i ruteavganger		1 500 000
Takstharmonisering Buss/Båt/Tog		3 000 000
Breistein Valestrand Prosjektstøtte elektrifisering		850 000
Kvandal-Utne, sommarrute vert oppretthalden		3 000 000
Økte billettkontroller skal dekkes innen budsjettammen (følges opp med verbalpunkt)	-7 000 000	
Auke dekkelegging		45 000 000
Båtrute Ølen		1 450 000
REGIONAL		
Næringsutvikling, fornybarsatsing, søkbare midler (følges opp med verbalpunkt)		10 000 000
KULTUR OG IDRETT		
Ny tilskotsordning for regionale og nasjonale kulturminne (følges opp med verbalpunkt)	-800 000	
Espeland fangeleir		350 000
Bullahuset		200 000
Fjellberg gamle prestegard		250 000
Rosendal kammermusikkfestival		300 000
Det akademiske kvarter		200 000
KODE		500 000
Fyllingsdalen teater		200 000
Hordaland kunstsenter	-350 000	
Bymuseet		500 000

Døvesenter		300 000
Moster amfi		100 000
Museum Vest - konsolidering		1 000 000
Fartøyvernkonsulent	-300 000	
Friluftsliv (følges opp med verbalpunkt)		150 000
Kup-midlar		100 000
Tilskot barne- og ungdomsorg		200 000
Tilskot til historielag		100 000
Vestnorsk kulturakademi		100 000
Statsraad Lemkuhl		1 300 000
Fellesfunksjoner		
Redusert ekstraløyving (region)	-4 000 000	
Disponering overskot 2017	-3 085 000	
Konsesjonskraft	-10 000 000	
Disposisjonsfond (Havbruksfondet m.m.)	-65 815 000	
TOTALT	-178 150 000	178 150 000

INVESTERINGER		
Utsatt tilbakebetaling, refusjoner fylkesveger		-6 000 000
Overført frå driftsbudsjettet	-21 800 000	
Bruk av fond (havbruksfond)	-40 000 000	
Lån	55 800 000	
TOTALT	-6 000 000	-6 000 000

Ymse tilskot (auke innanfor avsett ramme)		
Rafto		75 000
Kirkens SOS engangssum. Jubileumsgave 2019		40 000
FFO		70 000
Minnemarkering, ettertankens dag		50 000

Silja Ekeland Bjørkly (H) sette fram slikt forslag:

Fylkestinget vedtar fylkesrådmannens forslag til til budsjett med slike endringer:

Driftsbudsjett	Økte kostander/reduuerte inn.	Reduserte kostander/økte inn.
Udisponert		
Fylkesutvalget		
Effektivisering administrasjon		10 000 000
Tilbakestille natt-takst		10 000 000
By/kollektiv reklame		5 000 000
Effektivisering og administrasjon skolesektor		5 000 000
Ufordelte løyvinger		15 000 000
Redusere reisevirksomhet/mer bruk av videokonferanse		2 000 000
Mindre konsulenter		3 000 000
Opplæring og helse		
Økning til 6% egenandel under tannhelse		1 500 000
Skoleskipet Gann		500 000
TK Vest		1 000 000
Manger folkehøyskole	900 000	
Meningkokkvaksine for elever i vgs	5 000 000	
Reduksjon skolefrokost		6 500 000
Hjeltnes (halvtårsvirkning)		2 400 000
Helsesøstre – prosjekt med kommunene	3 000 000	
VilVite	500 000	
Sommerskolen	500 000	
Fagskolen utstyr	1 000 000	
Samferdsel		
Effektivisering drift samferdsel		1 000 000
Rekstern-Våge-Os, ikke nedlegge ruten	1 850 000	
Innfartsparkering	5 000 000	
Dekkelegging	68 250 000	
Generell styrking av kollektivtiltak	28 000 000	
Kaianlegg		18 200 000
Billettkontroll	2 000 000	
Økte kollektivinntekter som følge av flere reisende		4 000 000
Kultur og idrett		
Bokbåten		500 000

Cornerteateret		500 000
Det akademiske kvarter	200 000	
Kunstnerstipend		200 000
Skrivekunst akademiet		300 000
Vestlandsutstillingen og visp		300 000
Hordaland kunstsenter		200 000
Espeland fangeleir	400 000	
Driftstilskudd til regionale kulturminner		200 000
Bymuseumene	700 000	
Regional utvikling		
Havbruksfond		20 000 000
Investeringsbudsjett		
Konsesjonskraftmidler		10 000 000
Investering i kaianlegg	18 200 000	
Investering Hjeltnes		18 200 000
	135 500 000	135 500 000

Verbalforslag

Gjennomgang av rutiner for ikke betalte skolebøker

Gå i dialog med eksterne aktører med tanke på å vurdere alternativ driftsform for Manger fhs.

Ønsker en gjennomgang av lovpålagte og ikke-lovpålagte oppgaver innenfor kultursektoren.

Prioritere flere avganger og ekspressruter innenfor kollektivtrafikken.

Prioritere kulturtiltak rettet mot barn og unge.

Vurdere innføring av sentrumstakst i Bergen.

Terje Søviknes (Frp) sette fram slikt forslag:

Hordaland fylkeskommune

Budsjett 2019 Økonomiplan 2019-22

Innledning

Fremskrittspartiet sitt budsjett har utgangspunkt i fylkesrådmannens framlegg til Budsjett 2019 og Økonomiplan 2019-22. I løpet av denne valgperioden har Hordaland fylkeskommune pådratt seg betydelig økte kostnader, og dermed mistet økonomisk handlingsfrihet.

Fremskrittspartiet legger til grunn at fylkeskommunen har en anstrengt økonomi, og tar hensyn til dette i vårt framlegg til 2019-budsjett. Det er derfor bare gjort mindre endringer i drift- og investeringsbudsjettet for 2019.

Den store utfordringen ligger i økonomiplanperioden 2020-22. Fylkesrådmannen peker på en underdekning i driftsbudsjettet på 350-400 mill kr pr år i perioden, - hovedsakelig knyttet til økte kostnader knyttet til ferge drift og kollektivtilbud. Dette skaper store utfordringer knytt til etableringen av Vestland fylkeskommune fra 01.01.20.

Fremskrittspartiet mener 1.halvår 2019 bør brukes til en full gjennomgang av alle tiltak som kan bringe økonomien i Vestland fylkeskommune i balanse fra 2020, se verbalforslag A. Prosjektleder for nye Vestland fylkeskommune må koordinere denne gjennomgangen med de to fylkesrådmennene slik at grunnlaget for budsjettprosessen 2020 blir best mulig.

Driftsbudsjettet

Miljø og samferdsel

Fremskrittspartiet vil benytte inntekspotensialet som ligger i reklame knytt til kollektivtrafikken. I dag er det vanlig med reklame i samfunnet, - både i ulike medier og i det offentlige rom. Hordaland fylkeskommune er ikke i en økonomisk posisjon som tilsier at vi kan si nei til denne inntektsmuligheten.

Fremskrittspartiet tar innover seg etterslepet på fylkesveivedlikeholdet, og setter av ekstra midler til asfaltering. Slik fylkesrådmannens budsjett er presentert vil midler til dekkelegging på fylkesvei gå fra 75 til 22 mill kr fra 2018 til 2019, dvs. en reduksjon 70%! Dette står i skarp kontrast til det innmeldte behovet på 100 mill kr årlig til dekkelegging og veioppmerking for å stoppe forfallet. Vi vil også satse ytterligere på innfartsparkering.

Fremskrittspartiet vil også opprettholde båtrutene Rekstern-Våge-Os, Askøysambandet og Ølen, Fjelbergøy/Borgundøy. Evt. Justeringer av båtrutetilbudet må vurderes som del av en samlet gjennomgang av fylkesøkonomien i 2019, ref. avsnittet over.

Opplæring og helse

Fremskrittspartiet vil satse videre på produksjonskoler, men er av den oppfatning at Hjeltnes ikke er rett sted. Vi registrerer også at det ikke er realistisk å hente ut et statlig tilskudd til Hjeltnes på 9 mill kr pr år slik flertallet i fylkestinget tidligere har forutsatt. Fremskrittspartiet vil derfor selge bygningene på Hjeltnes. Tilsvarende vil vi selge Manger folkehøyskole.

Vi ønsker også å videreføre arbeidet for høyere oppfyllingsgrad i klassene i videregående skoler. P.t. er det 140 klasser som har lavere oppfyllingsgrad enn 85%. Videre satser Fremskrittspartiet på ytterligere styrking av yrkesretta utdanning gjennom innkjøp av nytt utstyr og maskiner.

Fremskrittspartiet mener alle vgs-elever i Hordaland, uavhengig av om de velger et offentlig eller privat skoletilbud, må være del av vaksinasjonsprogrammet mot meningokokk. Dette er et folkehelseiltak som ikke bare kan forbeholdes elever i fylkeskommunens egne skoler. Effekten av vaksinasjonsprogrammet vil også bli svekket ved en slik avgrensning. FrP fremmer derfor et eget verbalforslag om at også elever i private videregående skoler skal være en del av vaksinasjonsprogrammet.

Kultur, idrett og regional utvikling

Fremskrittspartiet gjør bare mindre endringer på dette området for neste år, men signaliserer at også kulturfeltet må ta kostnadsreduksjoner i gjennomgangen vi skisserer i 2019. Nye tilskudd uten bindinger, som f.eks Sentralbadet Scenekunst, må vurderes spesielt.

Ordningen med fylkesmusikere avvikles og frigjorte midler overføres til en tilskuddspost for regionale private museumssamlinger, - spesielt rettet mot maritime samlinger.

Fyllingsdalen teater er et viktig kulturtilbud for barn og unge, og det avsettes midler til teateret. Tilsvarende økes tilskuddet til Museum Vest.

FrPs framlegg til endringer i driftsbudsjettet for 2019 går fram av tabellen under;

Udisponerte midler i fylkesrådmannens innstilling	-15 000
Økte konsesjonskraftinntekter	-5 000

Miljø og samferdsel

Inntekter reklame Bybane/Skyss	-30 000
Økt fylkesveivedlikehold - reasfaltering	50 000
Aktivt kontroll på kollektiv - flere betalene	-5 000
Ikke reduksjon i båtruter i 2019	4 000

Opplæring og helse

Ytterligere klasseoppfylling	-5 000
Avvikling Hjeltnes (1/2 årsvirkning)	-2 400
Pøbelprosjekt	500
Vaksinasjon også i private vgs.	200
Avsatt buffer OPHE klasseoppfylling distrikt	5 000

Kultur, idrett og regional utvikling

Avvikle ordning med fylkesmusikere	-1 500
Tilskuddsordning private samlinger, maritim	1 000
Fyllingsdalen teater	500
Museum Vest	500
Tilskudd HOG Energi	400

Sum (mindreforbruk) -1 800

Investeringsbudsjettet

For Fremskrittspartiet er det viktig å styrke fagskolen og de videregående skolene med moderne maskiner og utstyr. Vi vil også trygge skoleveien og setter av midler til dette formålet. Fremskrittspartiet vil også intensivere eiendomssalget, se eget verbalforslag B.

FrPs framlegg til endringer i investeringsbudsjettet for 2019 går fram av tabellen under;

Investeringer i utstyr og maskiner - VGS	5 000
Investeringer i utstyr og maskiner - Fagskole	5 000
Trygg skolevei - investeringer i mindre prosjekt	10 000
Pendlerparkering	10 000
Ikke investeringer Hjeltnes	-18 000
Salg av eiendom	-20 000
Sum	- 8000

Verbalforslag

FrP setter frem følgende verbalforslag som vi ønsker separat votering over ved behandling av budsjettet i fylkestinget.

A. Full gjennomgang av fylkesøkonomien

Hordaland fylkeskommune er i en alvorlig økonomisk situasjon året før sammenslåing med Sogn & Fjordane fylkeskommune til Vestland fylkeskommune fra 01.01.20.

Driftsbudsjettene til Hordaland fylkeskommune har en ubalanse på 350-400 mill kr pr år i økonomiplanperioden 2020-22. I hovedsak skyldes dette økte kostnader knytt til nye og høye miljøkrav for ferge drift og kollektivtransport. P.t. er det usikkerhet knyttet til justeringene i inntektssystemet for fylkeskommunene våren 2019, men det er grunn til å tro at fylkeskommunen må dekke en vesentlig del av ubalansen gjennom egne tiltak. I

Fylkestinget ber derfor fylkesrådmannen om å bruke 1.halvår 2019 til en full gjennomgang av alle tiltak i Hordaland som kan bidra til å bringe økonomien i Vestland fylkeskommune i balanse fra 2020.

Det er naturlig at prosjektleder for nye Vestland fylkeskommune får en overordnet koordineringsrolle i prosjektet, slik at vi får parallelle prosesser i begge fylker.

Alle tiltak som kan bedre balansen i driftsbudsjettene må vurderes (listen er ikke uttømmende);

- Strukturelle og organisatoriske tiltak
- Digitalisering og endrede arbeidsprosesser
- Nedbemanning (naturlig avgang, stillingsstopp, vakanser)
- Konkurransen som virkemiddel i tjenesteproduksjonen
- Gjennomgang av alle tilskuddsordninger
- Utsette enkeltinvesteringer / investeringsstopp for en periode
- Forlenget avdragstid på lån
- Salg av eiendommer og eiendeler som ikke fylkeskommunen benytter i tjenesteproduksjonen

Framlegg til vedtak;

Fylkestinget ber fylkesrådmannen om å bruke 1.halvår 2019 til en full gjennomgang av alle tiltak i Hordaland som kan bidra til å bringe økonomien Vestland fylkeskommune i balanse fra 2020.

Fylkestinget oppfordrer fylkesrådmannen til å koordinere prosjektet med fylkesrådmannen i Sogn & Fjordane og prosjektleder for Vestland fylkeskommune.

B. Aktiv utvikling og salg av fylkeskommunale eiendommer

Hordaland fylkeskommune sitter på en rekke eiendommer som en ikke har planer om å bruke i egen tjenesteproduksjon. Eksempel på dette er eiendom v/Kysthospitalet i Hagavik (Os), Fana Gymnas, Hjeltnes vgs- Manger Folkehøyskole

Eiendommer, og evt. selskap, som fylkeskommunen ikke skal bruke til egen tjenesteproduksjon bør vurderes solgt. I enkelte tilfeller vil det være aktuelt å utvikle eiendommene for å maksimere verdiene før salg, f. eks. gjennom omregulering til bolig - eller næringsformål.

Fylkestinget ber på denne bakgrunn om å få seg forelagt en politisk sak med oppstilling av eiendommer som er aktuelle for salg, og eventuelle tiltak for å utvikle eiendommene for salg.

Framlegg til vedtak;

Hordaland fylkesting ber fylkesrådmannen legge frem en samlet oversikt over eiendommer/selskap som ikke skal brukes i den fylkeskommunale tjenesteproduksjonen. Saken må inneholde beskrivelse av eiendommene, verdivurdering og eventuelle utviklingstiltak for å maksimere verdien før salg

C. Vaksinasjonsprogram også for elever i private videregående skoler

Fylkestinget mener alle vgs-elever i Hordaland, uavhengig av om de velger et offentlig eller privat skoletilbud, må være del av vaksinasjonsprogrammet mot meningokokk. Dette er et folkehelseiltak som ikke bare kan forbeholdes elever i fylkeskommunens egne skoler. Effekten av vaksinasjonsprogrammet vil også bli svekket ved en slik avgrensning.

Framlegg til vedtak;

Også elever i private videregående skal være en del av vaksinasjonsprogrammet for videregående skoler i Hordaland.

Geir Kjell Andersland (V) sette fram slikt forslag:

Budsjett Venstre 2019:

Fylkestinget vedtek fylkesrådmannen sitt forslag til budsjett med slike endringar:

Verbalforslag

1. Regionreform

Føremålet med regionreform er å oppnå meir folkevald styring og desentralisering av makt. Venstre vil arbeide aktivt for at fleire oppgåver og ressursar vert overført frå staten.

2: Fyllingsdalen Teater/Bømlo Teater

Fyllingsdalen teater og Bømlo teater er viktige teater og kulturtilbod til born - og unge i ulike deler av Hordaland. Bømlo teater vil og ha ei viktig rolle i markeringa av 1000 års jubileet 2024 på Moster.

3: Sentralbadet

Fylkestinget understreker betydninga og nødvendigheten av å sikre Carte Blanche og BIT Teatergarasjen hensiktsmessige lokaler til sin fremragende kunstneriske virksomhet med fortsatt base i Bergen/Hordaland.

Fylkestinget anmoder fylkesrådmannen om aktivt og følge vidare opp, og helst styrke, HF sitt medansvar for å realisere Sentralbadet prosjektet som skal løse de to kunstinstitusjonene sine prekere husnød.

4. Moster 2024

Fylkestinget vil aktivt støtte opp om markering for innføring av kristenretten i Norge, på Moster 2024.

5. Den kulturelle skulesekken og spaserstokken

Fylkestinget vil auke nynorsk produksjon i Den kulturelle skulesekken og den kulturelle spaserstokken

6. Skulestruktur

Fylkestinget vil sikre at skulestrukturen i Vestland fylke framleis er desentralisert

7. Nynorsk

Fylkestinget ynskjer å utvikle pilotprosjekt for nynorsk formidling i vidaregåande skule

8. Manger Folkehøgskule

Fylkestinget ynskjer å oppretthalde Manger folkehøgskule som eit senter for korpsmusikk

9. Skulehelsetenesta

Fylkestinget ynskjer å gje bidrag til kommunane slik at den kommunale skulehelsetenesta vert utvida i vidaregåande skule.

10. Folkehelse

Fylkestinget vil følge opp det nasjonale programmet - Program for folkehelse i kommunane - og inkludere heile Vestland fylket i programmet

11. Klimaplan for Hordaland

Venstre ønskjer å styrka klimaplan for Hordaland med ytterligere 5 mill, då menneskeskapte klimautfordringar og tap av natur og arts mangfald er vår tids største utfordring.

12. Friluftsråd

Fylkestinget meiner at marin forsøpling og plast i havet er ein av vår tids største utfordringar- Fylkestinget ønskjer å bidra til ein stor auke i oppryddinga av kysten vår, gjennom styrka bidrag til våre to friluftsråd.

13. Nullutslipp

Fortsatt jobbe mot statlege myndigheter for at dei skal ta større del av det økonomiske ansvaret for krav om nullutslipp i ferje - og hurtigbåtflåten. Kriteriene for kompensasjon for båtruter må gjennomgås, slik at fylker med hurtigbåtruter kan opprettholde desse.

14. Trafikksikker fylkeskommune

Det må være eit mål at Hordaland fylkeskommune startar ein prosess som fører til at fylkeskommunen vert godkjent som trafikksikker kommune innan utgangen av 2019.

15. Innfartsparkering

Fylkestinget ber om at det vert lagt fram ei sak på brukarbetaling på innfartsparkeringsplassane i Hordaland frå og med 1. august 2019. Fylkestinget ønskjer å prioritera vidare utbygging av innfartsparkering for sykkel.

16. Sykkelby - og bygder

Fylkestinget ønskjer at fleire kommunar vert sykkelby og -bygder, og ber om at det vert lagt fram ei sak om fordelsprogram av at fleire kommunar vel satsa.

Endring driftsbudsjett	Inntekter	Utgifter
havbruksfond	20,00	
disposisjonsfond	15,00	
redusert innsats handlingsprogram for innfartsparkering	0,70	
Innfartsparkering brukarbetaling	8,70	
Konsesjonskraft	4,00	
Auka skatteanslaget	5,00	
Reklameinntekter bussskur, mm	5,00	
Sum	58,40	
Endring driftsbudsjett		
Kultur		
konsolidering av bergen sjøfartsmuseum ogmuseumvest		0,26
kraftmuseum		0,10
det akademiske kvarter		0,10
fyllingsdalen teater		0,05
bømlo teater		0,05
kristenretten		0,10

friluftsrådet vest		0,80
bergen og omland friluftsråd		0,80
geopark sunnhordland/Moster		0,30
Samferdsle		
ølen fjellbergøy borgundøy		1,45
båtruta reksteren våge os		1,85
innfartsparkering		
styrking vegvedlikehald av fylkesvegar		10,00
gratis buss fram til skulestart		1,00
Takst frys på alle bussprisar		19,70
styrka ruteproduksjon i heile Hordaland		10,00
Oppstart Planarbeid Gang- og sykkelveg Litlabøvegen		0,40
klimaplan for hordaland		5,00
Ferje Valestrand Breistein		0,85
Oppvekst og helse		
Manger Folkehøgskule		1,00
Helsesenter for papirløse		0,29
helsesøstre		2,00
Nedtrekk TK Vest/forskning	1,0	
Helseforebygging, Meningekokkvaksine for alle for 1. og 2. klasse, omlegging slik at 1. klasse får årlig		3,30
Endring i høve rådmannen sitt oppr. budsjett	1,00	59,40
Endring driftsbudsjett	Inntekter	Utgifter
Sum drift	59,40	59,40

Oppvekst og helse

Manger Folkehøgskule		1,00
helsesøstre		2,00

Nedtrekk TK Vest/forskning	1,0	
Helseforebygging, Meningekokkvaksine for alle for 1. og 2. klasse, omlegging slik at 1. klasse får årlig		3,30
Helsesenter for papirløse		0,29
Endring driftsbudsjett	Inntekter	Utgifter
Sum drift	59,40	59,40

Natalia Golis (MDG) sette fram slikt forslag:

Budsjettframlegg 2019 frå MDG: Eit berekraftig Hordaland

BRUK AV HAVBRUKSFOND	
Trafikksikringstiltak, fylkesveier	10.000.000
Reksteren-Våge-Os. Opprettholde ruten.	1.850.000
Kartlegging av biologisk mangfold Hordaland	3.000.000
Prosjektstøtte nullutslippsferge Breistein Valestrand	850.000
Vaksinasjonsprogram for 1. og 2. klasse	3.300.000
Opprydding av plast, søkbar pott	1.000.000
SUM ENGANGSBRUK, HAVBRUKSFOND	20.000.000
Bruk av havbruksfond, ordinær drift	1.650.000
Resterende avsetning havbruksfond til delfinansiering miljøopprusting ferjekaier	38.350.000
INNTEKTER DRIFT	
Redusert avsetning til disposisjonsfond	15.000.000
Bruk av havbruksfond	1.650.000
Auka kollektivinntekter pga. flere reisende	8.000.000
TOTALE INNTEKTER DRIFT	24.650.000
MILJØ OG MOBILITET	
Takstfrys periodebillett barn (385 til 365)	500.000
Takstfrys periodebillett ungdom (385 til 365)	4.000.000
Reduksjon periodebillett student	2.000.000
Reduksjon periodebillett voksen	10.000.000
Gratis kollektivreiser t.o.m. fylte 6 år	1.000.000
Sum kollektivsatsing	17.500.000
Felles sykkel-kontor for HFK/Bergen (se verbalpunkt)	3.500.000
Samkjøringsprosjekt	100.000
Reksteren-Våge-Os. Opprettholde ruten.	1.850.000

SUM MILJØ OG MOBILITET	22.950.000
KULTUR, IDRETT, REGIONAL UTVIKLING	
Opprette pris for Grønn innovasjon	100.000
Ålmenne kulturvernforemål	300.000
Auka pott, Klimaplanen	1.000.000
Søkbar støtte til demokratiske miljøorg.	300.000
SUM KURE	1.700.000
SUM AUKA UTGIFTER, ORDINÆR DRIFT	24.650.000

Verbal del - budsjett 2019:

De Grønne vil at fylkeskommunene skal være klimapådrivere for næringsliv, kommuner og innbyggere. Nye Vestland skal, på lik linje med landets øvrige fylkeskommuner og kommuner, gjennomføre **historiens aller største samfunnsomstilling**, fra fossilsamfunnet til fornybarsamfunnet, fra utslippssamfunnet til nullutslippssamfunnet.

Vi skal jobbe målrettet for å nå FN sine bærekraftsmål, som fylkestinget har forpliktet seg til. Samtidig skal vi sikre gode indikatorer og målemetoder for å kunne se resultater og måle oss selv. Dette vil kreve kompetanse og ressurser. Vi ønsker at det i alle saksfremlegg skal gå tydelig frem hvilke relevante bærekraftsmål saken underbygger.

Vi har en enorm klima- og miljøkrise å løse. Vi er på full fart mot den sjette masseutryddelsen i klodens historie, og også i Norge taper vi nye arter hvert år. Dårlig arealforvaltning er hovedtrusselen mot naturen. At arealer blir spist opp av infrastruktur i populære områder gjør i tillegg at vi sliter med luftkvalitet, støy og tap av grønne lunger og viktige rekreasjonsområder.

Verdens klimagassutslipp må halveres de neste tolv årene. Men realiteten er at utslippene øker fortsatt kraftig. Og sannheten er at vi i denne delen av verden må kutte mer enn andre land som slipper ut mindre.

For å klare å stoppe global oppvarmingen på 1,5 grader og unngå enda mer dramatiske konsekvenser må vi gjennom en omstilling som ikke har skjedd tidligere i verdenshistorien. Denne kursendringen må skje i kommunene og fylkene som sitter med lokalkunnskap og er best rigget for faktisk å gjennomføre de nødvendige tiltakene, hvis de får ansvar og myndighet.

Et bærekraftig Hordaland og Vestland er viktig for vår fremtidige velferd.

Fylket må bli effektivt og bærekraftig, med nullutslipp som mål, og med en sterk næringsutvikling innen rammen av kultur-, natur- og miljøkrav som sikrer hovedmålet: høy livskvalitet for innbyggerne.

Grøn omstilling, god regional utvikling og oppfylging av klimamålene skal være overskriftene for og førende for alt Hordaland og Vestland gjør av endringer og satsninger fremover.

Den urovekkende gjeldsgraden til fylkeskommunen er nest-størst i landet og det er en felles oppgave for alle partiene på fylkestinget å sørge for at graden av lånegjeld ikke overstiger det fylkeskommunen kan håndtere i fremtiden. Dette innebærer at vi ikke kan gjøre videre av større investeringer i årene som kommer.

Mer enn noen gang handler fylkespolitikken i Hordaland om å prioritere. Da må de store globale utfordringene - blant dem klimakrisen - være en del av grunnlaget for den politiske styringen. Det er i våre egne nærmiljø, våre egne kommuner og også i vårt eget fylke at vi må legge grunnlaget for en grønn og bærekraftig fremtid.

BRUK AV HAVBRUKSFOND:

Vi De Grønne omdisponerer litt over 20 mill. av midlene fra Havbruksfondet. Dette er "engangsmidler" som vi anser som problematisk å ta inn i driften, både direkte, og indirekte, ved å omdisponere overføringer fra driftsbudsjettet til investeringsbudsjettet.

Vi bruker derfor kun 1,65 millioner av fondet i den ordinære driften, mens de øvrige tiltakene er engangstiltak. De resterende pengene fra Havbruksfondet bruker vi, som fylkesrådmannen, til delfinansiering av opprustning av ferjekaier. Vi sikrer samtidig at overføringene til investeringsbudsjettet er det samme som i rådmannens forslag.

Regional planlegging

Fylkeskommunens viktigste funksjon må være å sikre en samordnet og bærekraftig arealbruk. Denne myndigheten må forsterkes sammenlignet med i dag.

Vill natur og artsmangfold utgjør en del av vårt felles og uerstattelige nasjonale og globale livsgrunnlag. Arealer og leveområder er en ikke-fornybar kilde til helse, artsmangfold, biologisk mangfold, matproduksjon og et godt liv. For å ta vare på natur, utrydningstruet arter og verneområder trengs både spesialkunnskap og evne til å se naturen i et nasjonalt og internasjonalt perspektiv.

De Grønne understreker at Hordaland og fremtidige Vestland sine **regionale planer** må styrkes og at regionale planbestemmelser må tas i bruk som et virkemiddel for en langt større bredde av temaer enn i dag. Planbestemmelser er godt egnet til å sikre viktige kultur-, folkehelse- landbruks-, miljø- og naturverdier samt nasjonale målsetninger innen by- og tettstedsutvikling, klima og transport. For å sikre dette kan man ikke tappe de menneskelige ressursene eller fagmiljøene som Hordaland har bygget opp over tid.

Derfor prioriterer De Grønne ikke å redusere i de regionale administrative utgiftene, men heller bidra til å sikre kontinuitet og dyktige fagmiljø for å løse disse utfordringene inni i neste planperiode.

Naturvern

Hele vår eksistens hviler på naturen sin bærekraft. Menneskelig påvirkning gjør i dag sitt til at plante-, fiske-, og dyrearter er truet verden over. Her i Norge er tusenvis av arter rødlistet, og de inngrepsfrie områdene har skrumpet inn. Men mennesket er avhengige av naturen rundt oss, og naturen har også en egenverdi utover nytteverdien for oss menneske. Det må dessuten være et mål å bevare mest mulig urørt natur til framtidige generasjoner.

Derfor har vi prioritert **en storstilt kartlegging av det biologiske mangfoldet i fylket**, som ledd i å styrke det regionale planleggingsarbeidet, og å bidra til god og helhetlig arealplanlegging og reguleringsarbeid både på fylkeskommunalt og kommunalt nivå. Kunnskapen om det biologiske mangfoldet, våre naturressurser og klima må utvides kontinuerlig med i takt med ny forskning.

Klimaplanen

Miljøkrisen krever politiske tiltak, og god miljøpolitikk må gjennomsyre hele politikken. Klimaplanen må være et sentralt styringsverktøy for fylket, og miljø- og klimamål må styrkes som en viktig styringsmekanisme. Klimabudsjettet må videreutvikles og brukes aktivt i hele organisasjonen.

- Klimabudsjettet må på sikt **inkludere livssyklusperspektiv** på alle utbygginger og investeringer.
- Fylkeskommunen skal gå foran når det gjelder energiøkonomisering og bruk av fornybar energi
- Den fylkeskommunale næringslivssatsningen må innrettes slik at den fremmer grønt næringsliv, miljøvennlige næringsklynger, bærekraftige løsninger og ny, grønn teknologi
- Det regionale planleggingsarbeidet må legges vekt på natur, miljø og klima.

NYSKAPENDE GRØNT NÆRINGS LIV

Vestlandet og Hordaland trenger et kreativt og nyskapende næringsliv i årene framover, og da er det viktig å slippe til gründere og småbedrifter som vil stå for mange av de nye arbeidsplassene.

- Satsningen på **Ungt Entreprenørskap** i de videregående skolene er her viktig.
- Fylkeskommunene bør stimulere til bærekraftige, samvirkebaserte lokale og regionale virksomheter som tar utgangspunkt i lokale og regionale ressurser

SAMFERDSEL

Norge og Vestlandet skal bidra til til å skape et marked for ny nullutslippsteknologi ved å blant annet kreve landstrøm og i sårbare fjorder innen 2023, og kreve nullutslipps- eller lavutslippsferger der hvor det er mulig.

I budsjettet har vi lagt vekt på:

- Støtte til å sikre et prosjekt for **nullutslippsteknologi på ferja Breistein-Valestrand**
- **Redusere billettprisene på månedskort noe**, for å stimulere til kollektivbruk. Her legger vi oss likevel på en mer konservativ pengebruk enn posisjonen, for å sikre at priskuttene ikke bare blir et midlertidig tiltak foran valgkampen
- **Gratis kollektivtransport for alle barn** opp til og med fylte 6 år.
- Vi setter av 3,5 millioner kroner til **et felles sykkelkontor for Bergen og Hordaland**. Satsning på sykkel er både god samferdselspolitikk og god folkehelsepolitikk. Sykkelen er et raskt og effektiv fremkomstmiddel, som tar lite plass og ikke gir utslipp. Flere undersøkelser har vist at investeringer i sykkeltiltak gir svært god samfunnsøkonomisk nytteverdi. I TØI-rapporten *Gang- og sykkelveinett i norske byer. Nytte-kostnadsanalyser inkludert helseeffekter og eksterne kostnader* pekes det på at netto samfunnsøkonomisk nytteverdi vil være mer enn tre ganger kostnaden ved bygging av sammenhengende sykkelveinett i utvalgte norske byer.

VIDEREGÅENDE OPPLÆRING

En god og mangfoldig offentlig skole skal være bærebjelken for den videregående opplæringen, mens private ikke-kommersielle skoler utgjør et viktig supplement.

- **Restaurant- og matfag (RM)** har utfordringer knyttet til rekruttering og gjennomføring. Næringslivet har behov for lærlinger, og elever som vel restaurant- og matfag har gode muligheter til å få seg lære plass. Hordaland fylkeskommune bør bidra til et nettverk/samarbeid mellom fylkeskommune, andre offentlige aktører, næringsliv, matprodusenter, næringsmiddelindustri og andre interessenter, med mål om å arbeide frem en tiltaksplan for økt rekruttering og gjennomføring innen restaurant- og matfag, og med fokus på hva som kan gjøre faget mer attraktivt.
- **Vaksinasjonsprogram** også for elever i private videregående skoler. MDG mener alle elever i videregående skole, uavhengig av om det velger et offentlig eller privat skoletilbud, må være en del av vaksinasjonsprogrammet mot meningokokk. Dette er et folkehelseiltak som ikke bare kan forbeholdes elever i fylkeskommunens egne skoler. Effekten av vaksinasjonsprogrammet vil også bli svekket ved en slik avgrensing. For å sikre alle elever muligheten til å få denne vaksine må den gis i 1. klasse. I 2019 bevilger vi derfor 3,3 millioner kroner til å sikre vaksiner i både 1, 2 og 3. klasse, slik at man fra neste år av kan vaksinere i 1. klasse.

Arild Borgen (R) sette fram slikt forslag:

Rødt Hordalands forslag til budsjett for Hordaland Fylkeskommune 2019

Vi vil fokusere på kjerneoppgavene til Fylkeskommunen, samt noen få, men viktige saker. Grunnet realinntektskutt fra den borgerlige regjeringen, blir det ikke rom for store satsinger. Fylkeskommunen har få muligheter til å øke inntektssiden av budsjettet på eget vis.

Dessverre må vi nok vente flere år til vi får en ny, mer progressiv regjering, som prioriterer offentlige oppgaver og å bygge landet vårt, i stedet for usosiale skatteletter til de aller rikeste.

I vårt budsjett tar vi utgangspunkt i fylkesrådmannens forslag, med følgende endringer.

I disse postene kutter vi/finder inntekter:

Havbruksfond+ferjekai	60 000 000
Fylkessammenslåing	20 000 000
Felles tannlegemøte	1 000 000
Kutt reiser o.l. fylkessammenslåing	3 000 000
Kutt byråkrati fylkessammenslåing	3 000 000
Til disposisjon	15 000 000
Til disposisjon fylkesutvalget	3 900 000
Kutt konsulentbruk	3 000 000
Ymse tilskot	600 000
Merinntekter kollektiv	4 000 000
Salg eiendom	5 000 000
Kutt design region Bergen	420 000
Til sammen:	118 920 000

Forklaring: Rødt har konsekvent vært en motstander av fylkessammenslåinger uten at det foreligger en folkeavstemning som viser folkelig støtte til prosjektet. Hele «Vestland» bærer mer og mer preg av et kjærlighetsløst, arrangert ekteskap uten folkelig forankring. I budsjettet vårt viser vi at det finnes en bedre bruk for de millionene som skal brukes på sammenslåingen. Prisreduksjonen på kollektiv regner vi med vil føre til noe flere passasjerer og dermed inntekter. Som dere kan lese, har vi ikke benyttet oss av «fantasipenger» eller vært spesielt optimistiske når det gjelder inntektssiden, men heller ganske konservative i vår anslag.

På disse postene vil vi bruke mer penger:

Samferdsel:	
Ekstra vedlikehold fylkesvei	50 000 000
Sykelstier og lokale prosjekt for å øke sykling	2 500 000
Ikke kutt båt Askøy	1 500 000
Ikke kutt båt Reksteren/Os	1 850 000
Kollektiv:	
Gratis kollektiv 4-6 år	800 000
Barnebillett utvidet til 18år	1 800 000
Periodekort student til 460kr	3 700 000
Periodekort voksen til 780kr	17 700 000
Frys i pris periodekort barn og ungdom	4 500 000
Tannhelse:	
Reduksjon i takstauke tannlege fra 4,5% til 2%	1 700 000
Opplæring:	
Økt grunntilskudd vgs. skole	18 000 000
Økt tilskudd spesialundervisning	2 100 000

Søkbar pott investering yrkesfag	4 000 000
I samarbeid med kommunene: Helsesøstre og satsning på seksualundervisning	5 000 000
Tilskudd:	
Museumsløftet	500 000
FFO	100 000
Manger folkehøyskole	900 000
Det akademiske kvarter	120 000
Plastopprydning frivillige organisasjoner og kommuner	1 000 000
Espeland Fangeleir	350 000
Robin Hood i Bergen	250 000
Helsesenter for papirløse	300 000
Økt søkbar pot kultur/museum (i tillegg til fylkesrådmannens budsjett)	250 000
Til sammen:	118 920 000

Forklaring:

Samferdsel: Stort etterslep på vedlikehold av fylkesveiene. 50 millioner ekstra er bare en begynnelse på å ta igjen dette etterslepet og etter hevet standarden på alle fylkesveier. Vi ønsker å opprettholde båttilbudet til Askøy og Reksteren-Os. 2,5 millioner settes av til sykkelstier og gode kommunale tiltak for å gjøre det lettere for hordalendinger å ta sykkelen fatt. Dette er bra både for miljøet og folkehelsen og en motsats mot den dyre engangsfloppen sykkel-VM.

Kollektiv: I en tid som skriker etter alternativer til privatbilismen, vil vi prioritere å sette ned eller fryse prisene på kollektivtilbudet. Sammen med forandringene i sonetaksten og økte bompenger, vil det gjøre at den økonomiske forskjellen mellom bil og kollektiv større. Det vil selvsagt gi økt insentiv til å velge kollektivt. I tillegg vil det bety noe for dem som sliter med å få endene til å møtes. Rødt fremmet et forslag i Stortinget om 100% statlig finansiering av kollektivprosjektene i Bypakke Bergen, men fikk ikke støtte fra *noen* andre partier. Fremskrittspartiet stemte heller for et forslag som gikk inn for bompenger (<https://www.stortinget.no/no/Saker-og-publikasjoner/Saker/Sak/Voteringsoversikt/?p=70226&dnid=1#>).

Tannhelse: I tillegg til at vi ikke støtter en sammenslåing med Sogn og Fjordane, ser vi heller noen grunn til en usosial økning i prisene langt over både forventet inflasjon eller lønnsøkning. Rødt mener at også tennene er en del av kroppen og burde vært en del av det vanlige helsetilbudet. Selv om vi ikke kan få gjort dette over et fylkesbudsjett, så ønsker vi i det minste å holde prisene på det offentlige tilbudet nede.

Opplæring: Rødt markerte i utvalg for helse og opplæring at vi var negative til flere kutt i opplæringssektoren. Ingen andre partier støttet oss i det. Vi følger opp med 18 millioner i økt grunnfinansiering for de videregående skolene, en søkbar pott på 4 millioner kroner for utstyr til yrkesfag og 2,1 millioner mer til spesialundervisning. Skal fylkeskommunen være en god eier, må de små, årlige kuttene i sektoren opphøre! I tillegg har vi 5 millioner til satsing på økt tilstedeværelse av helsesøstre, i samarbeid med kommunene naturligvis. Det har kommet innspill fra ungdommen om at helsesøstre også bør involveres i seksualundervisningen, og en økt satsing på dette er også i tråd med Rødts alternative statsbudsjett for 2019.

Tilskudd: Rødt reverserer mange av kuttene i fylkesrådmannens forslag til budsjett. Her prioriterer vi miljø (plast) og svake grupper (som Robin Hood – huset), samt viktige organisasjoner og museer. Spesielt vil vi fremheve Espeland Fangeleir, en historie som må bli fortalt til fremtidige generasjoner nå som ytre høyre igjen marsjerer i Norge og mange andre steder i Europa.

Overskudd fra 2017 og eventuelt økte skatteinntekter og økte konsesjonskraftinntekter går til å nedbetale gjeld.

Fylkesrådmannen si innstilling vart lagt til grunn for røystinga.

Det var 56 representantar tilstades.

Røysting

Borgen sitt forslag fekk 1 røyst (R) og fall.

Golis sitt forslag fekk 3 røyster (MDG) og fall.

Andersland sitt forslag fekk 3 røyster (V) og fall.

Søviknes sitt forslag fekk 6 røyster (Frp) og fall.

Bjørkly sitt forslag fekk 12 røyster (H) og fall.

Kvamme sitt forslag fekk 31 (A,Sp,Krf,SV) røyster og vart vedteke.

Søviknes sitt forslag verbalpunkt A fekk 21 røyster (Frp,H,V) og fall.

Søviknes sitt forslag verbalpunkt B fekk 21 røyster (Frp,H,V) og fall.

Vedtak

Fylkesbudsjett 2019, Økonomiplan 2019-2022

Partia Ap, KrF, Sp og SV legg med dette fram endringar til rådmannen sitt budsjettframlegg for 2019.

Hordaland fylkeskommune har ein krevjande økonomisk situasjon og inntektene frå staten syner ein nedgang for andre året på rad. Budsjettforslaget er stramt og følgjer opp målsettinga om god økonomisk styring og auka nedbetaling av gjeld. Samstundes er det utfordringar innan alle tenesteområde som treng auka satsing og samarbeidspartia legg difor opp til ein forsiktig vekst på nokre utvalde tiltak. Samarbeidspartia legg fram endringar og omprioriteringar på rådmannen sit forslag til fylkesbudsjett på til saman 178 150 000 kr. Det er auka satsing på:

- Klima- og miljøtiltak, næringsutvikling og fornybarsatsing
- Styrka kollektivtilbod
- Opplæring og helse
- Trygge skuleveggar og vegvedlikehald
- Gode kulturtilbod

Endringane skal medverka til å nå regionale og nasjonale målsettingar og sikra gode føreseielege tenester til innbyggjarane. Fylkeskommunen skal vera ein pådrivar i arbeidet med å redusera klimagassutslepp i nært samarbeide med staten, kommunane, næringsliv, forskings- og utdanningsinstitusjonar og partane i arbeidslivet. Hordaland fylke si satsinga på elektrifisering av ferjene har hausta nasjonal og internasjonal merksemd og skapt store positive ringverknader for verftsindustrien og rederia.

Det mest effektive klimatiltaket er å få fleire til å reisa kollektivt. Rimelege reiser, utbygging av bybana og auka satsing på fleire buss- og baneavgangar har gjeve rekordvekst i talet på kollektivreisande i Hordaland. Auken syner at det no er nær 70 000 000 kollektivreisande i året. Det er innført nye takstsoner som gjer det svært rimeleg å reisa kollektivt i heile fylket. Fleirtalet i fylkestinget vil halda fram denne satsinga i neste års budsjett med nye kutt i prisane, auka rutetilbod og midlar til å sikra betre korrespondanse mellom båt og buss. Det vert skjerp krav om elektrifisering og bruk av fornybart drivstoff for bussparken og tilskot til elektrifisering av ferja Valestrand-Breistein.

Arbeidslivet er i stor omstilling noko som krev meir satsing på fleire områder. Vi treng meir ressursar til forskning og næringsutvikling. Tilbodet innan etter- og vidareutdanning må styrkjast. I tillegg må det leggjast betre til rette for digitalisering gjennom utbygging av breiband. Trass i desse utfordringane har stortinget gjort store kutt i verkemidla til omstillingsarbeidet.

Fylkestinget vil gjennom budsjettet styrkja rolla som regional utviklar og sikra tilskot til omstilling og utvikling av fornybare energiløysingar og grøn næringsutvikling gjennom øyremerka søkbare midlar.

For fyrste gong vert det dokumentert at fråfallet i den vidaregåande skulen går ned, dette er svært gledeleg. Fleire elevar fullfører vidaregåande utdanning, yrkesfaga styrkjer si rolle og det vert oppretta fleire lærekontraktar. Fleire av ungdomane som fell ut av utdanningsløpet tar imot tilbod om anna aktivitet, som ved Hyssingen produksjonsskule.

Produksjonsskuletilbodet skal det kommande året utvidast og etablerast i eit nytt tilrettelagt tilbod, på Hjeltnes i Ulvik. Målsettinga er at alle elevar som fell frå skal kontaktast og få tilbod om alternativt aktivitet. Dette målet er i ferd med å verta nådd.

Det er opna nye skular på Voss og Tertnes i Bergen og det er fullført store moderniseringsprosjekt ved Katedralskulen og Odda Vidaregåande skule. Bygging av ny vidaregåande skule i Åsane er starta opp og vert opna i 2020. Fylkestinget vil tilføre auka ressursar for å halda fram den gode utviklinga innan opplæring, gode helseførebyggjande tiltak og sikra eit godt tannhelsetilbod i alle deler av fylket.

Grunnfinansieringa for skulane vert styrka. Det vert auka midlar til spesialundervisning, det vert også sett av ein søkbar pott til opplæringsmidlar for yrkesfag. Det helseførebyggjande arbeidet vert styrka gjennom tilbod om meningokokk-vaksine for alle elevar i vidaregåande skulen. Det vellukka tilbodet om skulefrukost vert forsterka.

Trygge og framkommelege vegar med god standard er avgjerande for å sikra vekst og utvikling i alle deler av fylket. Fylkestinget vil gjennom budsjettet styrkja satsinga på trygge skulevegar, til vedlikehald og til dekkelegging. Fylkestinget er uroa over manglande løyvingar i statsbudsjettet til å styrkja vedlikehald, rassikring og fornying av fylkesvegnettet. I tillegg kjem det stor kostnadsvekst i drifta av ferje- og båtsamband. Fylkestinget vil ta initiativ til eit breitt samarbeida lokalt og nasjonalt for å påverka den nasjonale samferdselspolitikken slik at løyvingane til fylkesvegnettet vert betydeleg auka i åra som kjem.

Fylkestinget vil ta nye steg i arbeidet med å styrkja det friviljuge organisasjonslivet, idretten, kulturinstitusjonane og den profesjonelle scenekunsten. Det er gjort betydelege løft mellom anna med satsing på Hordaland teater, ny scene for Carte Blanche og idrettssatsinga gjennom Campus Bergen. Fylkestinget vil medverka til å sikra gode fritids- og idrettstilbod og eit breitt kulturtilbod i heile fylket. Det gode samarbeidet med dei profesjonelle institusjonane skal styrkjast og fylkeskommunen skal vera ein god samarbeidspartnar for heile det friviljuge organisasjonslivet.

Fylkestinget vil halda fram arbeidet med omstilling og fornying av fylkeskommunen i nært samarbeid med tilsette, tillitsvalde og samarbeidspartnarar. Sjukefråværet går ned og det skal framleis vera ei prioritert satsing. Arbeidet for meir likestilling og likeløn skal styrkjast og det skal leggjast til rette for at dei som ynskjer det skal få tilbod om auka stillingsprosent. Fylkeskommunen skal ha ein offensiv innkjøpspolitikk som set klare krav til leverandørar og samarbeidspartnarar, om klima og miljø, restriksjonar på bruk av innleie og til løns- og arbeidsvilkår i samsvar med det ein har i landsomfattande tariffavtalar.

Hordaland skal vera eit godt fylke å bu i for alle. Dette gjelder også for dei som fell utanfor det ordinære hjelpeapparatet og ikkje får grunnleggjande helsehjelp eller tilstrekkeleg med mat. Fylkestinget ser denne utfordringa og vil gjennom løyvingane i budsjettet anerkjenna det gode arbeidet som vert gjort av friviljuge helsearbeidarar gjennom «Helsehjelp for papirløse» og tilboda i regi av Robin Hood huset.

Budsjettet for 2019 og økonomiplanen 2020-2022 vil styrkja arbeidet med å skapa ei trygg og berekraftig utvikling og sikra gode tenestetilbod for innbyggjarane i eit førebyggjande og helsefremjande perspektiv.

Auka aktivitet og drift

Samferdsel

Trygg skuleveg og punktutbetring

Fylkestinget aukar løyvingane til vedlikehald og til mindre investeringar på vegnettet såkalla «punktutbetring» for å medverka til tryggare skuleveggar og til meir satsing på samarbeidsprosjektet «Hjertesone» saman med Trygg Trafikk og kommunane. I tillegg skal løyvinga gje oppstart for trafikksikringstiltak i Kvamsbrekka i Lindås, Langhøyane på Radøy og Matre bru i Kvinnherad.

Auka dekkelegging

Vedlikehaldsetterslepet og manglande midlar til asfaltering er svært utfordrande difor er det heilt naudsynt å auka tilskotet til asfaltering. Fylkestinget sine påplussingar vil gje betydeleg meir midlar til asfalt og sikra tryggare vegar for dei reisande.

Auke dekkelegging	45 000 000
Trygg skuleveg og punktutbetring, søkbar pott	42 000 000
	87 000 000

Kollektiv

Fylkestinget legg til rette for at fleire skal nytta kollektive reisemåtar gjennom auka ruteproduksjon på bybane, båt og buss. Det vert takstfrys på periodebillett barn, takstfrys på periodebillett ungdom, billegare periodebillett student, billegare periodebillett vaksne, gratis for born opp til 6 år - dette gjeld ikkje reiser med skuleskyss. Aldersgrensa for barnebillett vert auka til 18 år og prisen på periodekort for honnørreisande vert sett ned .

Båtsambanda Rekstern-Våge-Os og båtsambandet i Ølen vert vidareført og det vert ingen kutt i rutetilbodet Askøy-Bergen. Ferjetilbodet i Hordaland vert vidareført.

Kollektiv	
Auka ruteproduksjon på Bybanen/buss BERGEN	10 000 000
Gratis å reise kollektivt med born opp til 6 år	800 000
Takstfrys periodebillett barn (385 til 365)	500 000
Takstfrys periodebillett ungdom (385 til 365)	4 000 000
Reduksjon periodebillett student (frå 500 til 460)	3 700 000
Reduksjon periodebillett vaksen (frå 830 til 780)	17 700 000
Reduksjon periodebillett honnør (50 % av vaksen)	500 000
Barnebillett til 18år	1 800 000
Betre korrespondanse mellom buss, ferge og båt	1 000 000
Vidareføring av sambandet Rekstern-Våge-Os	1 850 000
Askøybåten, ingen kutt i ruteavganger	1 500 000
Takstharmonisering Buss/Båt/Tog	3 000 000

Kvandal-Utne, sommarrute vert oppretthalden	3 000 000
Båtrute Ølen	1 450 000
Total sum	50 800 000

Klima- og Miljø, næringsutvikling og fornybarsatsing

Regional utvikling og omstilling er ei sentral oppgåve for fylkeskommunen. Stortinget har kuttet dramatisk i overføringane til næringsutvikling og nyskaping. Dersom dette kuttet ikkje vert kompensert, vil det få store negative konsekvensar for omstilling og nyskaping i Hordaland. Samarbeidspartia løyver 10 000 000 millionar til dette arbeidet. Midlane skal fordelast etter søknad og nyttast til næringsutviklings prosjekter med fokus på fornybarsatsing, ei satsing som kan redusera klimautslepp og andre tiltak innan det «grøne» skiftet.

Plastoppydding i kystsona og vassdrag er eit viktig miljøtiltak. Dette har fått stor merksemd og skapt mykje engasjement. Fylkestinget vil følgja opp det gode arbeidet og set av ekstra midlar til dette formålet. Midlane vert fordelt etter same modell som i 2018.

Ferja mellom Breistein og Valestrand får eit tilskot til arbeidet med elektrifisering av ferja. Fylkestinget vil med dette uttrykkja støtte til det sterke engasjementet for å vidareutvikla og behalda dette ferjetilbodet.

Energi Vestland er namnet på eit nytt initiativ frå medlemsbedriftene i HOG energi. Målsettinga med det nye nettverket er å styrkja samarbeidet mellom kommunar, fylket, partane i arbeidslivet, forskings- og utdanningsinstitusjonar om energi- og fornybarsatsing.

Næringsutvikling, fornybarsatsing, søkbare midler	10 000 000
Plastoppydding	1 000 000
Breistein Valestrand Prosjektstøtte elektrifisering	850 000
Energi Vestland	350 000
Sum	12 200 000

Opplæring og helse

Dei gode arbeidet som vert utført i den vidaregåande skule og satsinga på førebyggjande helsetiltak har gjeve svært gode resultat. Fylkestinget vil gjennom auka tilskot leggja til rette for ei enda betre satsing i året som kjem. Det vert ei samla pakke til ulike formål på til saman 22 300 000.

Grunnfinansiering av den vidaregåande skulen vert styrka med 9 000 000 kr . Det har vore fleire år med streng prioritering og tilskotet vil medverka til eit styrka tilbod.

Utstyr til yrkesfag vert vidareført som ein søkbar pott på 4 000 000kr. Det er eit stort behov for oppgradering av opplæringsutstyr. Erfaringane er gode med eit søkbart tilskot, som vert fordelt etter behov.

Ekstern spesialundervisning får eit auka tilskot på 2 100 000 kr. Tilskotet skal sikra at alle som treng ekstra tilpassing av undervisninga, får eit godt tilbod.

Skulefrukost er etablert som tilbod på alle skular. Samarbeidspartia legg inn ekstra løyving for å sikra god kvalitet og styrking av tilbodet.

Meningokokkvaksine for alle elevar er eit førebyggjande helsetiltak som vert innført i 2019, tiltaket har ein kostnad på 3 000 000 kr. Ordninga skal omfatta alle elevar i den vidaregåande skulen. Tilbodet vert gjeve til elevar på alle trinn som ikkje har tatt vaksinen i 2019. Deretter får alle elevar dette tilbodet når dei starta i 1. klasse på vidaregåande skule.

For Manger folkehøgskule sikra fleirtalet vidare drift i 2019, skulen får auka tilskotet med 600 000. Dette sikrar eit tilbod som er svært viktig for musikk- og brassbandmiljøet i heile fylket.

Vil Vite får eit auka tilskot på 500 000 kr.

Fagbrev for vaksne skal verta tilbydd fleire -og samarbeidet med vaksenopplæringsorganisasjonane skal styrkast. Det er ei stor utfordring at mange vaksne ufaglærte arbeidstakarar ikkje har høve til å ta del i etter- og vidareutdanningstilbod. Gjennom betre tilrettelegging og nærare samarbeid med verksemder og tilsette i privat og offentleg sektor, vil fleire kunna ta del i gode etter- og vidareutdanningstilbod. Fylkestinget vil setja av 300 000 til eit prosjekt som skal styrkja tilbodet innan etter- og vidareutdanning. Ein ynskjer i dette prosjektet å invitara partane i arbeidslivet og Vaksenopplæringsforbundet med i gjennomføringa.

Satsing på Havrom. Fagskulen i Hordaland får 300 000 ekstra til arbeidet med å utvikla nye studietilbod som skal tilby næringslivet ny kompetanse innan denne viktige sektoren.

Helsehjelp for papirlause er eit tilbod drive av friviljug helsepersonell. Dei gjev livsviktig helsehjelp til ei utsett gruppe som er utan formelle rettar, dei treng vår solidaritet og støtte.

Robin Hood Huset er også eit tilbod for utsette grupper og dei får ei løyving på 200 000

OPPLÆRING OG HELSE	
Grunnfinansiering av skulane	9 000 000
Søkbar pott, utstyr yrkesfag	4 000 000
Ekstern spesialundervisning	2 100 000
Skulefrukost	2 000 000
Meningokokkvaksine for alle for	3 000 000
Manger folkehøgskule	600 000
Vilvite	500 000
Etter- og viderutdanning – tiltak som kan sikra vaksne fagbrev	300 000
Havrom, tilskot til ny satsing for fagskoletilbod	300 000
Helsesenter for papirlause	300 000
Robin Hood-huset	200 000

Kultur

Eit godt budsjettforslag for kultur, idrett og det friviljuge organisasjonslivet vert styrka ytterlegare gjennom fylkestinget sine samla påplussingar med 5 850 000. I tillegg vert auka tilskot til Rafto, Kirkens SOS, FFO og til årlig minnemarkeringen for trafikkoftre «Ettertankens dag» dekkja innanfor ordinær budsjetttramme for «Ymse tilskot».

Konsolidering Museum Vest og Bergen sjøfartsmuseum. Det er svært viktig med gode og hensiktsmessige museumskonsolideringar, og såleis gledeleg at museum vest og Bergen sjøfartsmuseum har gjort vedtak om konsolidering. Det blir lagt inn ei styrking til dette arbeidet på 1 million kroner. Fylkesrådmannen har foreslått 300.000 til ein fartøyvernkoordinator hos Museum vest. Denne summen vert trekt ut att, men om museet vil prioritera noko av auken slik er dette deira vurdering.

Kode og Bymuseet i Bergen. Vi er stolte over arbeidet musea i fylket vårt gjer, og gler oss over gode resultat med knappe rammer. Det er lagt inn ei styrking til både Kode og bymuseet i Bergen på 500.000 kroner.

Fyllingsdalen teater har i mange år vore ein regional talentutviklar innan teater, film og Circus. Gjennom sin eigen modell operera dei i skjeringspunktet mellom amatørfeltet og det profesjonelle, og gjer mange barn og unge ein unik arena for utfolding og læring. Det er lagt inn ei styrking på 200.000 for å bidra til å bygge opp under dette arbeidet.

Espeland Fangeleir, Bullahuset og Fjellberg gamle prestegard. I staden for å opprette ein ny tilskotsordning for regionale og nasjonale kulturminne siste året før fylkessamanslåinga vil Espeland Fangeleir, Bullahuset og Fjellberg gamle prestegard bli ståande i budsjettet. Nye og noverande tilskotsordningar må vurderast samla i den nye fylkeskommunen.

Rosendal kammermusikkfestival ved Baroniet i Rosendal er ein intimfestival som strekke seg over en langhelg i august månad. Festivalen starta opp i 2016 og er eit eksempel på eit vellukka samarbeid mellom profesjonelle og Baroniet som gjev gode synergiar til lokalt kulturliv. For å støtte opp om vidareutvikling av festivalen, bidrar fylket med kr. 300.000.

Det akademiske kvarter var i utgangspunktet støtta med 100.000 men teke ut av rådmannens framlegg. I staden vert tilskotet lagt inn att og auka til 200.000. I tillegg til å vera kulturhus for studentane er Det akademiske kvarter også nytta av svært mange andre i byen, med tilbod om eit vell av ulike konsertar, debattar og liknande. Dei er mellom anna ein viktig scene for artistar i startgropa.

Bergen Døvesenter (BDS) får eit tilskot på 300.000 kroner til. BDS har regionale funksjonar knytt til døvekulturen. Senteret arbeider aktivt både med kulturformidling, opplæring og med kulturelt mangfald. Det er difor naturleg å støtte BDS sitt arbeid inn imot og i det nye vestlandsfylket.

Riksjubileum for Kristenretten. Fylkestinget har tidlegare vedtatt å støtte opp om arbeidet med eit riksjubileum for 1000-årsjubileet for Kristenretten i 2024 på Moster amfi. Fylkesrådmannen har foreslått 100.000 kroner til dette i 2019. Dette blir styrka med ytterlegare 100.000 kroner slik at totalsum vert 200.000 kroner.

Vestnorsk kulturakademi på Voss er eit undervisningssenter og eit regionalt senter for kulturbasert næringsutvikling basert på handlingsboren kunnskap. Bygningssenteret ved Vestnorsk kulturakademi tek på seg oppdrag innan restaurering av bygg med kulturhistorisk verdi og vert støtta med kr. 100.000.

Stiftinga Statsraad Lehmkuhl har ei stor oppgåve i å sørge for at skipet er i god stand og godt rusta til dei aktivitetane som til ein kvar tid går føre seg. Det er høgt fokus på bærekraft og modernisering, mellom anna gjennom installasjon av batteri til bruk inn og ut frå kai. Store utgifter dei seinare år gjer at det blir løyva 1,3 millionar som ein eingongssum i 2019, i tillegg til ordinært driftstilskot.

Kup Midlar, barne- og ungdomsorganisasjonar og historielag. Fylkestinget fjerna nedtrekk i tilskot til Kup Midlar, barne- og ungdomsorganisasjonar og historielag. Desse vert lagt inn igjen.

Friluftsliv og fysisk aktivitet er viktig for å sikre god folkehelse. Fleirtalspartia ynskjer å styrkje folkehelsearbeidet ved å leggje tilhøve til rette for meir friluftsliv og aukar difor tilskotet til Friluftslivets ferdselsårer med 150 000.

KULTUR OG IDRETT	
Espeland fangeleir	350 000

Bullahuset	200 000
Fjellberg gamle prestegard	250 000
Rosendal kammermusikkfestival	300 000
Det akademiske kvarter	200 000
KODE	500 000
Fyllingsdalen teater	200 000
Bymuseet	500 000
Døvesenter	300 000
Moster amfi	100 000
Museum Vest - konsolidering	1 000 000
Friluftsliv (følges opp med verbalpunkt)	150 000
Kup-midlar	100 000
Tilskot barne- og ungdomsorg	200 000
Tilskot til historielag	100 000
Vestnorsk kulturakademi	100 000
Statsraad Lemkuhl	1 300 000
Total sum	5 850 000

Auka tilskot til Rafto, Kirkens SOS, FFO og til årlig minnemarkeringen for trafikkoftre «Ettertankens dag vert dekkja innanfor ordinær budsjettamme for ymse tilskudd til saman 235 000 kr. Restsum i ordninga ber fylkestinget om at rådmannen lyser ut i januar 2019.

Ymse tilskot (auke innanfor avsett ramme)	
Rafto	75 000
Kirkens SOS engangssum. Jubileumsgave 2019	40 000
FFO	70 000
Minnemarkering, "Ettertankens dag"	50 000

Saldering

Det er henta 60 millionar frå Havbruksfondet desse midlane er ekstraordinære inntekter i 2018 og skal - gitt eit positivt driftsresultat, ikkje inngå i det ordinære driftsresultatet.

	2019
Udisponert i rådmannen sitt budsjettframlegg	-15 000 000
Konsulentbruk	-3 000 000

Nedtrekk administrasjon generelt	-5 000 000
Driftsfinansiert investering	-21 800 000
Redusert avdrag, lån	-29 000 000
Auka skatteanslag	-5 000 000
Auka kollektivinntekter som følge av fleire reisande	-8 000 000
Økte billettkontroller skal dekkes innen budsjettammen	-7 000 000
Ny tilskotsordning for regionale og nasjonale kulturminne	-800 000
Hordaland kunstsenter	-350 000
Fartøyvernkonsulent	-300 000
Redusert ekstraløyving (region)	-4 000 000
Disponering overskot 2017	-3 085 000
Konsesjonskraft	-10 000 000
Disposisjonsfond (Havbruksfondet m.m.)	-65 815 000
Total sum	-178 150 000

Verbalpunkt

Disponering av overskot i 2018

Ved disponering av overskot for 2018 vil fylkestinget vurdere ytterlegare nedbetaling av gjeld utover handlingsregelen.

Kutt i klimautslepp og meir satsing på fornybar energi

Hordaland Fylkeskommune er føregangsfylke i overgangen til fossilfrie energiløysingar. Hordaland sine miljøkrav i buss- og ferjeandbod utløyser stor innovasjon i næringslivet, og det styrkjer Landet/Vestlandet sin verdslaiende posisjon i marin -fossilfri teknologi.

Fylkestinget ber fylkesrådmannen fremja ei sak om korleis Hordaland fylke som regional utviklingsaktør kan medverka til eit breitt samarbeid nasjonalt og lokalt med kommunar, næringsliv og interesseorganisasjonar om styrka finansiering av tiltak som kan gje reduksjon i klimautslepp gjennom auka bruk og produksjon av fornybar energi her under biogass, hydrogen.

Internasjonalt samarbeid og klimautfordringar

Hordaland fylkeskommune deltar i fleire internasjonale fora gjennom Nordsjøsamrådet og medlemskap i CPMR. Klimautfordringane og satsing på grøn teknologi og auka bruk av fornybar energi er sentrale satsingsområde i det internasjonale arbeidet og i ei rekkje andre samarbeidsprosjekt innan næringsutvikling og forskning som fylkeskommunen er involvert i. Fylkestinget ber fylkesrådmannen leggja fram ei sak på korleis ein kan styrkje samhandlinga mellom strategi for internasjonalt arbeid, regionalt forskingsfond og andre samarbeidsprosjektet knytte til eksempelvis miljøprosjektet, energisamarbeid og grøn næringsutvikling.

Kutt i klimagassutslepp frå oppdrettsanlegg

Fylkestinget ber om at det vert stilt krav om nullutslepp av klimagassar eller bruk av fornybart berekraftig drivstoff for alle nye anlegg.

Klimavenlege tenestereiser

Fylkestinget ser at tenestereiser med fly er ei kjelde til utslepp av klimagassar. Fylkestinget vil oppmoda politikarar og tilsette i fylkeskommunen til å nytta seg av tog på reiser til Oslo for å redusere talet på flyreiser. Videokonferansar bør og takast meir i bruk både av politikarar og tilsette.

Strekninga Vågsbotn - Klauvaneset

Trafikkbelastninga på strekninga Vågsbotn-Klauvaneset har fått eit omfang som skapar store køproblemer med aukande fære for ulykker med personskader og tap av liv. Fylkestinget ber fylkesordføraren ta initiativ til eit møte med samferdselsdepartementet, SVV, Bergen kommune og kommunane i Nordhordland for å få fram konkrete løysingar som kan sikra raskare framdrift av planlegging og betring av vegen mellom Vågsbotn og Klauvaneset.

Nasjonal plan for satsing på fylkesvegane

Hordaland vil arbeide for at det vert utarbeidd ein heilskapleg, nasjonal plan, for opprusting og skredsikring av fylkesvegar med høg og middels skredfaktor. Planen må leggjast fram ved første rullering av NTP, med ei tidsramme for gjennomføring på 12 år. Hordaland Fylkeskommune skal ta initiativ til ei nasjonal samling for fylkeskommunar og interesseorganisasjonar der tema skal vera status og utfordringar for fylkesvegnettet etter reforma i 2010. Manglande ressursar til vedlikehald og fornying av fylkesvegnettet er ei nasjonal utfordring som må løysast gjennom ein nasjonal handlingsplan som vert finansiert med ekstraordinære midlar.

Gratis å ta med sykkel på båtsambanda

Fylkestinget ber Skyss leggja til rette for at det skal bli gratis og ta med sykkel på båt slik at det vert enklare å kombinera båtreise med bruk av sykkel.

Fritak for bompengar

Fylkestinget vil utgreia fritak/rabatt for bompengar for hydrogenbilar, utsleppsfrie varebilar og lastebilar. Det kan opprettast ein klimaklasse, det vil sei differensiert fritak for bioetanol- og biogass-, samt ladbare hybridlastebilar.

Oppfølging av samarbeidsprosjekt i Nordhordland

Samarbeidet mellom skulane og næringslivet i Nordhordland er historisk godt og Nordhordland Næringslag og Regionrådet er godt samkøyrd på å finna nye løysingar på utfordringar knytt til vidaregåande utdanning og fagopplæring. Regionen er i ferd med å få på plass eit prosjekt som skal gje elevar innan yrkesfag ein læreplassgaranti. Dette vi styrkja yrkesfaga og medverka til auka rekruttering av fagarbeidarar. Samarbeidet mellom næringsliv og vidaregåande skular vert tettare og meir av praksisopplæringa kan gjerast ute i verksemdene. Fleirtalspartia vil be fylkesrådmannen følgja opp samarbeidsprosjektet og at det vidare arbeidet med samarbeidsprosjektet vert kopla til arbeidet med planlegging av nye vidaregåande skular i regionen og at ein startar dette allereie i 2019.

Klasseoppfylling

For å sikre god ressursutnytting er det viktig med god klasseoppfylling. Normalt vil klassar med lågare oppfylling enn 85 % ikkje starta opp. Ap, Krf, Sp og SV meiner likevel at ein kan omgå oppfyllingskravet på 85 % dersom distriktspolitiske eller faglege høve ligg til rette for dette.

Fagopplæring

Fylkestinget ber om at Hordaland Fylkeskommune saman med opplæringskontora syta for at det vert gjennomført bedriftsbesøk tidleg i opplæringsperioden slik at eventuelle manglar knytt til arbeidsmiljø, lønn eller opplæringsplan kan rettast opp tidleg. Dette arbeidet kan koordinerast med partane i arbeidslivet, lærlingombodet, opplæringskontora og andre aktørar som har kontakt med lærebedriftene.

Samarbeid skule næringsliv

Fylkestinget ønskjer å vidareføra det gode samarbeidet ein har mellom skule og næringsliv, der ein kan utnytta opplæringsutstyr på ein betre måte og samarbeide om investeringar og innkjøp.

Heiltidskultur

Fylkestinget meiner at heile stillingar skal vera hovudregelen og vil at arbeidet med å auka talet på heile stillingar skal intensiverast. Fylkesrådmannen vert beden om å koma attende med sak.

Inntekter

Utgifter

Rådmannen sitt budsjettframlegg vert vedteke med desse endringane

Drift		
KVA	2019	2019
Udisponert		
Udisponert i rådmannen sitt budsjettframlegg	-15 000 000	
ØKONOMI OG ORGANISASJON		
Konsulentbruk	-3 000 000	
Nedtrekk administrasjon generelt (Utsette planer og diverse, følges opp med verbalpunkt)	-5 000 000	
Driftsfinansiert investering	-21 800 000	
Redusert avdrag, lån	-29 000 000	
Auka skatteanslag	-5 000 000	
OPPLÆRING OG HELSE		
Manger folkehøgskule		600 000
Vilvite		500 000
Etter- og videreutdanning – omstilling med særskilt satsing på tiltak som kan sikre voksne fagbrev		300 000
Havrom, fagskole		300 000
Ekstern spesialundervisning		2 100 000
Grunnfinansiering av skulane		9 000 000
Helsesenter for papirlause		300 000
Robin Hood-huset		200 000
Søkbar pott, utstyr yrkesfag		4 000 000
Skulefrukost		2 000 000
Helseforebygging, Meningekokkvaksine for alle for 1. og 2. klasse, omlegging slik at 1. klasse får årlig		3 000 000
MILJØ OG SAMFERDSEL		
Auka kollektivinntekter som følge av fleire reisande	-8 000 000	
Trygg skuleveg og punktutbetring søkbar pott (kvamsbrekko, Langhøyane, Matre bru (Kvinnherad) og hjertesone)		42 000 000
Auka ruteproduksjon på Bybanen/buss BERGEN (Følges opp med verbalpunkt)		10 000 000
Plastopprydning, søkbar pott		1 000 000
Gratis å ta med sykkel på båtutene (innenfor rammen)		
Gratis å reise kollektivt med born opp til 6 år		800 000
Takstfrys periodebillett barn (385 til 365)		500 000
Takstfrys periodebillett ungdom (385 til 365)		4 000 000
Reduksjon periodebillett student (frå 500 til 460)		3 700 000
Reduksjon periodebillett voksen (frå 830 til 780)		17 700 000
Reduksjon periodebillett honnør (50 % av voksen)		500 000
Barnebillett til 18år		1 800 000
Betre korrespondanse mellom buss, ferge og båt (Følges opp med verbalpunkt)		1 000 000
Vidareføring av sambandet Rekstern-Våge-Os		1 850 000
Energi Vestland		350 000
Askøybåten, ingen kutt i ruteavganger		1 500 000

Takstharmonisering Buss/Båt/Tog		3 000 000
Breistein Valestrand Prosjektstøtte elektrifisering		850 000
Kvandal-Utne, sommarrute vert oppretthalden		3 000 000
Økte billettkontroller skal dekkes innen budsjettammen (følges opp med verbalpunkt)	-7 000 000	
Auke dekkelegging		45 000 000
Båtrute Ølen		1 450 000
REGIONAL		
Næringsutvikling, fornybarsatsing, søkbare midler (følges opp med verbalpunkt)		10 000 000
KULTUR OG IDRETT		
Ny tilskotsordning for regionale og nasjonale kulturminne (følges opp med verbalpunkt)	-800 000	
Espeland fangeleir		350 000
Bullahuset		200 000
Fjellberg gamle prestegård		250 000
Rosendal kammermusikkfestival		300 000
Det akademiske kvarter		200 000
KODE		500 000
Fyllingsdalen teater		200 000
Hordaland kunstsenter	-350 000	
Bymuseet		500 000
Døvesenter		300 000
Moster amfi		100 000
Museum Vest - konsolidering		1 000 000
Fartøyvernkonsulent	-300 000	
Friluftsliv (følges opp med verbalpunkt)		150 000
Kup-midlar		100 000
Tilskot barne- og ungdomsorg		200 000
Tilskot til historielag		100 000
Vestnorsk kulturakademi		100 000
Statsraad Lemkuhl		1 300 000
Fellesfunksjoner		
Redusert ekstraløyving (region)	-4 000 000	
Disponering overskot 2017	-3 085 000	
Konsesjonskraft	-10 000 000	
Disposisjonsfond (Havbruksfondet m.m.)	-65 815 000	
TOTALT	-178 150 000	178 150 000

INVESTERINGER		
Utsatt tilbakebetaling, refusjoner fylkesveger		-6 000 000

Overført frå driftsbudsjettet	-21 800 000	
Bruk av fond (havbruksfond)	-40 000 000	
Lån	55 800 000	
TOTALT	-6 000 000	-6 000 000

Ymse tilskot (auke innanfor avsett ramme)		
Rafto		75 000
Kirkens SOS engangssum. Jubileumsgave 2019		40 000
FFO		70 000
Minnemarkering, ettertankens dag		50 000